

LATVIJAS REPUBLIKAS LIKUMS

Notariāta likums

(Likuma nosaukums 17.06.1996. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.07.1996.)

A sadaļa

Vispārīgie noteikumi

(Sadaļa izveidota ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

I nodaļa

Zvērinātu notāru darbības vispārīgie noteikumi

(Nodaļas nosaukums 20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

1. Notariālās lietas tiesu iestāžu uzraudzībā uzdots pārzināt zvērinātiem notāriem šajā likumā noteiktajā kārtībā.

Šis likums regulē zvērinātu notāru profesionālo un korporatīvo darbību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

2. Zvērināti notāri ir tiesu sistēmai piederīgas personas, kuras pastāv pie apgabaltiesām un pilda viņiem likumā noteiktos pienākumus.

3. Amata darbībā zvērināti notāri pielīdzināti valsts amatpersonām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

4. Zvērinātus notārus amatā ieceļ uz mūžu, un šajā amatā viņi var būt līdz septiņdesmit gadu vecumam.

5. Zvērināts notārs amata darbībā pakļauts vienīgi likumam un pilda savus pienākumus kā neatkarīgs, neitrāls fizisko un juridisko personu civilo tiesību un likumisko interešu nodrošinātājs.

5.¹ Valsts un pašvaldību institūcijām, tiesām, prokuroriem un pirmstiesas izmeklēšanas iestādēm jāgarantē zvērinātu notāru neatkarība amata pienākumu pildīšanā.

Fiziskajām un juridiskajām personām, kā arī amatpersonām aizliegts iejaukties zvērinātu notāru profesionālajā darbībā, ietekmēt un iespaidot viņus.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

6. *(Izslēgts ar 12.06.2003. likumu, kas stājas spēkā 02.07.2003.)*

6.¹ Ministru kabinets, izvērtējis Latvijas Zvērinātu notāru padomes izteikto viedokli, nosaka zvērinātu notāru amata vietas, izveido jaunas un likvidē esošās amata vietas, ņemot vērā pārmaiņas tiesu iekārtā, iedzīvotāju skaitā, attiecīgās apdzīvotās vietas saimnieciskajā dzīvē, notariālo lietu piekritībā un notāru vecuma struktūrā.

(28.10.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.11.2004.)

7. *(Izslēgts ar 12.06.2003. likumu, kas stājas spēkā 02.07.2003.)*

8. Zvērinātus notārus ieceļ, atceļ, pārceļ, atbrīvo no amata, kā arī to sarakstu ved tieslietu ministrs.

Tieslietu ministrs var pārcelt zvērinātu notāru uz citu tiesas apgabalu, informējot par to Latvijas Zvērinātu notāru padomi un attiecīgās tiesas.

Zvērināts notārs var izbeigt savu amata darbību pēc paša ierosmes, par to paziņojot tieslietu ministram, kas izdod rīkojumu par notāra atbrīvošanu no amata.

(12.06.2003. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 02.07.2003.)

9. Par zvērinātiem notāriem var būt personas, kas:

1) ir Latvijas Republikas pilsoņi;

2) sasniegušas divdesmit piecu gadu vecumu;

3) atbilst šādiem izglītības kritērijiem:

a) pēc akreditētas studiju programmas apguves augstskolā ieguvušas otrā līmeņa augstāko profesionālo izglītību tiesību zinātnē un jurista kvalifikāciju,

b) ieguvušas maģistra grādu tiesību zinātnē;

4) prot valsts valodu;

5) ieguvušas darba pieredzi, strādājot kādā no šādiem amatiem:

- a) vismaz divus gadus — zvērināta notāra palīga amatā,
- b) vismaz trīs gadus — tiesneša amatā,
- c) vismaz piecus gadus — zvērināta advokāta amatā, zvērināta tiesu izpildītāja amatā, tiesneša palīga amatā, zvērināta advokāta palīga amatā, bāriņtiesas priekšsēdētāja, bāriņtiesas priekšsēdētāja vietnieka vai bāriņtiesas locekļa amatā, kuru pienākumi pielīdzināmi notariālo darbību izpildei,
- d) vismaz septiņus gadus — citā juridiskās specialitātes amatā;
- 6) pierādījušas savas zināšanas un spējas zvērinātu notāru eksāmenā.

(Otrā daļa izslegta ar 28.10.2004. likumu.)

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar Satversmes tiesas 04.06.2002. spriedumu, 24.10.2002., 28.10.2004. un 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008. 3.punkta □b□ apakšpunkts stājas spēkā 01.01.2012. Skat. Pārejas noteikumus.)

10. Par zvērinātiem notāriem nedrīkst būt personas:

- 1) kuras neatbilst šā likuma 9.panta prasībām;
- 2) kuras tiesa atzinusi par maksātnespējīgiem parādniekiem;
- 3) kuras kriminālprocesā par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu atzītas par aizdomās turētajiem vai apsūdzētajiem;
- 4) pret kurām kriminālprocess par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu izbeigts uz nereabilitējoša pamata;
- 5) kuras sodītas par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, neatkarīgi no sodāmības dzēšanas

vai noņemšanas;

6) kurām ar tiesas spriedumu kriminālprocesā atņemtas tiesības ieņemt zvērināta notāra amatu;

7) kuras agrāk izdarījušas tīšu noziedzīgu nodarījumu, bet no soda izciešanas atbrīvotas;

8) kuras, pamatojoties uz lēmumu disciplinārlietā, izslēgtas no zvērinātu advokātu vai viņu palīgu skaita, atlaistas no prokurora amata vai atceltas no zvērināta tiesu izpildītāja, viņa palīga amata, zvērināta notāra, viņa palīga amata vai tiesneša amata, kamēr nav pagājuši pieci gadi no brīža, kad lēmums disciplinārlietā stājās spēkā;

9) pār kurām nodibināta aizgādība;

10) kuras darbojas par zvērinātu advokātu vai viņa palīgu un zvērinātu tiesu izpildītāju vai viņa palīgu.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

11. *(Izslēgts ar 12.06.2003. likumu, kas stājas spēkā 02.07.2003.)*

11.¹ Ja zvērināta notāra amata vieta ir vakanta, tieslietu ministrs uzaicina praktizējošos zvērinātus notārus divu nedēļu laikā pieteikties uz šo amata vietu.

Ja uz vienu amata vietu pretendē vairāki zvērināti notāri, priekšrocības tikt pārceltam ir tam zvērinātam notāram, kuram ir ilgāka prakse amatā un kuram pēdējo divu prakses gadu laikā nav piemērots disciplinārsods. Ja vairāki zvērināti notāri atbilst šiem kritērijiem, Latvijas Zvērinātu notāru padome dod motivētu atzinumu par pieņemamāko kandidātu.

Ja šādu pretendentu nav, tieslietu ministrs publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" uzaicinājumu personām, kas nokārtojušas zvērināta notāra eksāmenu, mēneša laikā pieteikties uz vakanto notāra vietu.

Priekšrocības tikt apstiprinātam amatā ir zvērināta notāra palīgam.

Izvēloties atbilstošāko zvērināta notāra amata pretendentu (turpmāk — pretendents), ņem vērā zvērināta notāra eksāmenā iegūto vērtējumu un Latvijas Zvērinātu notāru padomes pamatoto atzinumu.

Ja vakanto zvērināta notāra amata vietu nav iespējams aizpildīt norādītajā veidā, tieslietu ministrs laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" izsludina zvērinātu notāru eksāmenu.

(28.10.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

11.² Persona, kura vēlas kļūt par zvērinātu notāru:

1) iesniedz Latvijas Zvērinātu notāru padomei iesniegumu un dokumentus, kas apliecina tās atbilstību šā likuma 9.panta prasībām un to, ka personas uzņemšanai zvērinātu notāru skaitā nav neviena no šā likuma 10.panta 2. — 9.punktā minētajiem šķēršļiem;

2) Latvijas Zvērinātu notāru padomei uzrāda atsauksmes par savu profesionālo darbību un morālajām īpašībām.

(28.10.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

11.³ Ja pieteikumu uz zvērināta notāra amata vietu iesniegusi persona, kuras nodarbošanās nav savienojama ar notāra pienākumiem, šai personai ir atļauts zvērēt un tā iekļaujama zvērinātu notāru sarakstā tikai pēc tam, kad izbeigusi minēto nodarbošanos.

(24.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 12.06.2003. likumu, kas stājas spēkā 02.07.2003.)

11.⁴ To personu sarakstu, kuras iesniegušas dokumentus par uzņemšanu zvērinātu notāru skaitā, Latvijas Zvērinātu notāru padome izliek savās telpās.

(24.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2004. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2004.)

12. Latvijas Zvērinātu notāru padome iesniedz tieslietu ministram dokumentus par pretendentu un Latvijas Zvērinātu notāru padomes lēmumu par ieteikumu viņu uzņemt zvērinātu notāru skaitā.

(24.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

13. Ja tieslietu ministra rīkojumā par zvērināta notāra iecelšanu amatā vai pārcelšanu nav noteikts citādi, zvērināts notārs sāk pildīt amata pienākumus mēneša laikā no dienas, kad izdots rīkojums par iecelšanu amatā vai pārcelšanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

14. Zvērināts notārs iekļaujams zvērinātu notāru sarakstā un var sākt pildīt amata pienākumus tikai pēc tam, kad viņš apdrošinājis profesionālās darbības rezultātā iespējamā zaudējuma risku (24.—32. pants) un devis Augstākās Tiesas priekšsēdētājam šādu zvērestu:

"Es zvēru būt uzticīgs Latvijas valstij, godprātīgi un pēc labākās apziņas un pārlicības pildīt valsts likumus, izturēties ar cieņu pret tiesām un valsts varu, ievērot uzraudzības iestāžu un to amatpersonu norādījumus un rīkojumus, godīgi pildīt zvērināta notāra pienākumus, sargāt personu tiesiskās intereses, man uzticētās lietas un vērtības un neizpaust amata noslēpumus, apzinoties, ka man par savu darbību jāatbild likuma priekšā."

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

15. Uz zvērinātiem notāriem attiecas likumā noteiktie attiecīgie valsts amatpersonas amatu savienošanas ierobežojumi, kā arī pienākumi.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

II nodaļa

Zvērinātu notāru eksāmeni un kvalifikācijas pārbaudes

(Nodaļa 20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

16. Pretendentam, kurš atbilst šā likuma 9.panta 1., 2., 3., 4. un 5.punkta prasībām un uz kuru neattiecas šā likuma 10.panta 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. un 9.punktā noteiktie ierobežojumi, ir tiesības kārtot zvērinātu notāru eksāmenu (turpmāk — eksāmens).

17. Zvērināts notārs atbilstoši šā likuma prasībām kārtos šādas zvērinātu notāru kvalifikācijas pārbaudes (turpmāk — kvalifikācijas pārbaude):

1) regulāro kvalifikācijas pārbaudi — ne retāk kā reizi piecos gados, skaitot no amatā iecelšanas dienas vai iepriekšējās regulārās kvalifikācijas pārbaudes;

2) ārkārtas kvalifikācijas pārbaudi — ja zvērinātam notāram gada laikā no disciplinārsoda piemērošanas ir atkārtoti piemērots disciplinārsods.

Ņemot vērā zvērināta notāra pamatotu iesniegumu, tieslietu ministrs var pieņemt lēmumu par regulārās kvalifikācijas pārbaudes kārtošana termiņa pagarināšanu uz laiku līdz nākamajai regulārajai kvalifikācijas pārbaudei, bet ne ilgāk par sešiem mēnešiem.

18. Eksāmenā un kvalifikācijas pārbaudē vērtē zvērināta notāra darbībā nepieciešamās teorētiskās zināšanas, tai skaitā par normatīvajiem aktiem, kā arī prasmi piemērot šīs zināšanas praksē, lai veiktu zvērināta notāra amata pienākumus, ieskaitot aktu sastādīšanu un zvērināta notāra lietvedības kārtošana. Eksāmenā un ārkārtas kvalifikācijas pārbaudē vērtē arī pretendenta un zvērināta notāra sociālo kompetenci un sociālo intelektu.

19. Eksāmenu un regulāro kvalifikācijas pārbaudi organizē un nodrošina Latvijas Zvērinātu notāru padome ne retāk kā reizi gadā. Ārkārtas kvalifikācijas pārbaudi rīko divu mēnešu laikā pēc atkārtotā disciplinārsoda piemērošanas.

Lēmumu par eksāmena un kvalifikācijas pārbaudes rīkošanu un norises dienu pieņem tieslietu ministrs pēc savas iniciatīvas vai pēc Latvijas Zvērinātu notāru padomes priekšlikuma.

20. Kvalifikācijas pārbaudes kārtošana nepieciešamie izdevumi daļēji tiek segti no valsts budžeta Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apjomā.

Par eksāmena kārtošana ir jāmaksā. Maksas apmēru un maksāšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

Eksāmena un kvalifikācijas pārbaudes kārtību, jomas, kurās tiek pārbaudītas pretendenta un zvērināta notāra zināšanas un prasmes, un to vērtēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

21. Eksāmena un kvalifikācijas pārbaudes programmu un jautājumus apstiprina tieslietu ministrs pēc Latvijas Zvērinātu notāru padomes priekšlikuma.

Pretendenta un zvērināta notāra zināšanas un prasmes pārbauda eksāmenu komisija.

Eksāmenu komisijas sastāvu apstiprina tieslietu ministrs pēc savas iniciatīvas vai pēc Latvijas

Zvērinātu notāru padomes priekšlikuma. Eksāmenu komisijas sastāvā iekļauj Tieslietu ministrijas pārstāvjus, zemesgrāmatu nodaļu tiesnešus, apgabaltiesu tiesnešus, augstskolu akadēmiskā personāla pārstāvjus un zvērinātus notārus, kā arī personāla atlases speciālistu.

Personāla atlases speciālists vērtē pretendenta un zvērināta notāra sociālo kompetenci un sociālo intelektu.

22. Lēmumu par eksāmena vai kvalifikācijas pārbaudes rezultātiem pieņem eksāmenu komisija.

Eksāmenu komisijas lēmumu par eksāmena rezultātiem mēneša laikā no eksāmena kārtošanas dienas pretendents var apstrīdēt, iesniedzot attiecīgu iesniegumu tieslietu ministram. Tieslietu ministra lēmumu pretendents mēneša laikā var pārsūdzēt administratīvajā rajona tiesā. Administratīvās rajona tiesas lēmums nav pārsūdzams.

Pretendents, kurš nenokārto eksāmenu, ir tiesīgs to kārtot atkārtoti ne agrāk kā pēc sešiem mēnešiem, skaitot no eksāmena kārtošanas dienas.

Pretendentam ir tiesības pieteikties uz zvērināta notāra amatu ne vēlāk kā triju gadu laikā pēc eksāmena nokārtošanas.

23. Eksāmenu komisijas lēmumu par kvalifikācijas pārbaudes rezultātiem iesniedz apstiprināšanai tieslietu ministram. Tieslietu ministrs eksāmenu komisijas lēmumu apstiprina septiņu dienu laikā no lēmuma saņemšanas dienas. Eksāmenu komisijas lēmums stājas spēkā dienā, kad tieslietu ministrs to apstiprinājis. Konstatējot kvalifikācijas pārbaudes kārtības pārkāpumus, tieslietu ministrs neapstiprina eksāmenu komisijas lēmumu, bet nekavējoties pieņem lēmumu par jaunas kvalifikācijas pārbaudes rīkošanu un norises dienu, kas nevar būt vēlāk kā mēneša laikā.

Zvērināts notārs, kurš nenokārto regulāro kvalifikācijas pārbaudi, kārtot atkārtotu regulāro kvalifikācijas pārbaudi ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā no regulārās kvalifikācijas pārbaudes rezultātu apstiprināšanas dienas, bet, ja šajā laikā tieslietu ministrs nepieņem lēmumu par

regulārās kvalifikācijas pārbaudes rīkošanu, — nākamajā regulārās kvalifikācijas pārbaudes rīkošanas reizē.

23.¹ Ja zvērināts notārs kopš eksāmena vai iepriekšējās regulārās kvalifikācijas pārbaudes kārtošanas ir cēlis savu profesionālo vai akadēmisko kvalifikāciju, ieguvis attiecīgi nepieciešamo kredītpunktu skaitu par aktivitātēm zvērināta notāra profesionālās kvalifikācijas celšanai un par to ir saņemts pamatots Latvijas Zvērinātu notāru padomes atzinums, tieslietu ministrs var pilnīgi vai daļēji atbrīvot zvērinātu notāru no regulārās kvalifikācijas pārbaudes kārtošanas.

Tieslietu ministra lēmuma par zvērināta notāra neatbrīvošanu vai daļēju atbrīvošanu no regulārās kvalifikācijas pārbaudes kārtošanas pārsūdzēšana neaptur šā lēmuma izpildi līdz galīgā nolēmuma spēkā stāšanās brīdim.

Aktivitātes zvērināta notāra profesionālās kvalifikācijas celšanai, par ko piešķir kredītpunktus, kredītpunktu piešķiršanas kritērijus un kārtību, kā arī kredītpunktu skaitu, kas nepieciešams pilnīgai vai daļējai atbrīvošanai no regulārās kvalifikācijas pārbaudes kārtošanas, un kārtību, kādā notiek pilnīga vai daļēja atbrīvošana no regulārās kvalifikācijas pārbaudes kārtošanas, nosaka Ministru kabinets.

III nodaļa

Zvērinātu notāru darbības riska apdrošināšana

24. Zvērināta notāra profesionālās darbības rezultātā iespējamā zaudējuma risks ir obligāti apdrošināms.

Apdrošinājuma ņēmējs ir zvērināts notārs, kas slēdz individuālo profesionālās darbības riska (civiltiesiskās atbildības) apdrošināšanas līgumu, un Latvijas Zvērinātu notāru padome, kas slēdz apdrošināšanas līgumu par visu zvērinātu notāru profesionālās darbības riska apdrošināšanu (grupas apdrošināšanas līgumu).

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

25. Zvērināta notāra profesionālās darbības rezultātā iespējamā zaudējuma riska apdrošināšana nodrošina prasījumus, kas var rasties sakarā ar viņa profesionālo darbību un viņa palīga darbību, aizvietojošot zvērinātu notāru.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. un 28.10.2004. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2004.)

26. Zvērinātam notāram apdrošināšanas līgums jānoslēdz, pirms viņš uzsācis savu pienākumu pildīšanu.

27. Apdrošināšanas līgums jāuztur spēkā visu zvērināta notāra amata darbības laiku.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

27.¹ Zvērinātam notāram ir pienākums nekavējoties paziņot Latvijas Zvērinātu notāru padomei par apdrošināšanas līguma noslēgšanu, kā arī par visiem grozījumiem noslēgtajā apdrošināšanas līgumā, par apdrošināšanas gadījuma iestāšanos, līguma darbības apturēšanu vai izbeigšanu.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

28. Latvijas Zvērinātu notāru padome raugās, lai apdrošināšanas līgums būtu spēkā nepārtraukti, kā arī uzrauga apdrošināšanas maksājumu savlaicīgu izdarīšanu. Zvērinātam notāram ir pienākums septiņu dienu laikā pēc termiņa, kurā izdarāms apdrošināšanas prēmijas maksājums, iesniegt Latvijas Zvērinātu notāru padomei maksājuma uzdevuma kopiju.

Ja apdrošināšanas līguma darbība ir apturēta vai līgums neatbilst šā likuma vai Ministru kabineta apstiprinātajiem obligātajiem līguma noteikumiem, vai līgums ir izbeigts, zvērināts notārs atstādināms vai atceļams no amata.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

29. Apdrošināšanas līgumā nevar paredzēt paša notāra risku.

Apdrošināšanas līgumā jānosaka triju gadu termiņš paziņojuma iesniegšanai par apdrošināšanas gadījuma iestāšanos.

Mīnimālo apdrošinājuma summu individuālajam un grupas apdrošināšanas līgumam, kā arī apdrošināšanas līgumā obligāti iekļaujamos noteikumus nosaka Ministru kabinets.

(24.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2004. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2004.)

30. Ja zvērināts notārs, pildot amata pienākumus, savas darbības vai bezdarbības dēļ ir nodarījis kādam zaudējumus, neatkarīgi no zvērināta notāra disciplinārās vai krimināltiesiskās

atbildības šos zaudējumus apdrošināšanas iestāde sedz no zvērināta notāra apdrošināšanas atlīdzības uz apdrošināšanas līguma pamata.

Prasības par zaudējumiem, kas radušies saistībā ar zvērināta notāra amata darbību, iesniedzamas tai apgabaltiesai, kuras uzraudzībai zvērināts notārs pakļauts.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

31. *(Izslēgts ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)*

32. *(Izslēgts ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)*

B sadaļa

Zvērinātu notāru amata pienākumi

(4.nodaļa pārsaukta par B sadaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

IV nodaļa

Zvērinātu notāru amata pienākumu pildīšanas vispārīgie noteikumi

(4.nodaļas 1.apakšnodaļa pārsaukta par 4.nodaļu; nodaļas nosaukums 20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

33. Zvērināts notārs, uzsākot darbību, izsludina laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" un vietējā laikrakstā un paziņo attiecīgajām tiesām, tieslietu ministram un Latvijas Zvērinātu notāru padomei prakses vietas adresi un prakses uzsākšanas dienu. Šāds sludinājums publicējams un paziņojumi sniedzami arī adreses maiņas gadījumā, kā arī izbeidzot savu darbību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. un 12.06.2003. likumu, kas stājas spēkā 02.07.2003.)

34. Zvērināts notārs piesūta visiem tiesu priekšsēdētājiem, zemesgrāmatu nodaļu priekšniekiem un tieslietu ministram sava paraksta un zīmoga nospieduma, kā arī sava palīga paraksta paraugu.

35. Zvērināta notāra darba laiks ir astoņas stundas dienā ne mazāk kā piecas dienas nedēļā. Zvērināts notārs nodrošina savas prakses vietas pieejamību visu darba laiku.

Zvērināts notārs personīgi pieņem klientus savā prakses vietā ne mazāk kā piecas stundas darba dienā.

Pēc vienošanās ar klientu zvērināts notārs var izpildīt amata pienākumus arī ārpus darba laika.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

36. Zvērinātam notāram drīkst būt tikai viena prakses vieta. Prakses vietas telpās jābūt valsts karogam un lielā valsts ģerboņa attēlam.

Darba laikā (35. pants) zvērināts notārs taisa aktus un apliecinājumus savas prakses vietas telpās. Personām, kas nevar ierasties pie zvērināta notāra, viņš var taisīt aktus un apliecinājumus šo personu atrašanās vietā un arī pēc darba laika.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

37. Tieslietu ministrs, saskaņojot ar apgabaltiesas priekšsēdētāju, var atļaut vai arī uzdot zvērinātam notāram noteiktās nedēļas vai mēneša dienās ierasties savu pienākumu pildīšanai tuvākās apkaimes pilsētās vai ciemos, kur nav zvērināta notāra.

38. Zvērināts notārs pilda savus amata pienākumus tikai tās apgabaltiesas darbības rajonā, kuras uzraudzībai viņš pakļauts.

Tikai tāpēc, ka notariālais akts vai notariālais apliecinājums veikts ārpus zvērināta notāra apgabaltiesas darbības rajona, nezūd notariālā akta vai notariālā apliecinājuma spēks.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

39. Zvērināts notārs, pildot amata pienākumus savas darbības rajona robežās, sniedz notariālo palīdzību visām personām, kas pie viņa griežas, kaut arī to dzīvesvieta vai manta, uz kuru attiecas akts vai apliecinājums, atrodas ārpus šā rajona.

Zvērināts notārs nedrīkst atteikties pildīt amata pienākumus, izņemot likumā noteiktos gadījumus.

Par atteikšanos pildīt amata pienākumus zvērināts notārs triju dienu laikā iesniedz rakstveida atteikumu, kurā norāda tā pamatojumu un pārsūdzības kārtību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. un 28.10.2004. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2004.)

40. Zvērinātam notāram jāatsakās no aktu un apliecinājumu taisīšanas, ja no viņa tiek prasīta līdzdalība darbībās, kuras acīmredzami kalpo prettiesiskiem un netikumīgiem mērķiem.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

41. Zvērinātam notāram aizliegts taisīt aktus un apliecinājumus savās paša lietās, sava laulātā, arī bijušā laulātā, sava un laulātā radnieku taisnā līnijā visās pakāpēs, sāņu līnijā — līdz ceturtajai pakāpei un svainiešu — līdz trešajai pakāpei, kā arī sava paša vai sava laulātā aizbildnībā vai aizgādībā esošu personu vai savās paša vai sava laulātā adoptētāju vai adoptēto lietās.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

42. Gribas izteikumi, kas izteikti zvērināta notāra taisītos vai apliecinātos aktos un ir viņa paša vai šā likuma 41.pantā minēto personu labā, nav spēkā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002., 28.10.2004. un 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

43. Sākot pildīt amata pienākumus, zvērināts notārs saņem zvērināta notāra amata apliecību un amata zīmi. Zvērinātu notāru amata apliecības un amata zīmes paraugus, izsniegšanas un anulēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

Pildot amata pienākumus, zvērināts notārs nēsā amata zīmi.

(24.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

44. Zvērināts notārs lieto zīmogu ar papildināto mazo valsts ģerboni un tekstu, kas ietver amata nosaukumu, zvērināta notāra vārdu un uzvārdu, apgabaltiesas nosaukumu un amata vietu.

Zvērinātam notāram var būt tikai viens zīmogs ar valsts ģerboni.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

V nodaļa

Zvērinātu notāru grāmatas

(4.nodaļas 2.apakšnodaļa pārsaukta par 5.nodaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

45. Zvērinātam notāram jāved:

1) reģistri visu viņa taisīto aktu un apliecinājumu ierakstīšanai;

- 2) notariālo aktu grāmata;
- 3) glabājumu grāmata;
- 4) vekseļu protesta aktu grāmata;
- 5) to personu alfabētiskais rādītājs, kuru vārdā izpildīta notariālā darbība.

Šā panta pirmās daļas 1.punktā paredzētais reģistrs un 5.punktā paredzētais alfabētiskais rādītājs tiek vests elektroniskā veidā.

Šā panta pirmās daļas 1.punktā paredzētais reģistrs, kuru ved elektroniskā veidā, ik mēnesi tiek izdrukāts un saglabāts papīra formā. Gada beigās ar papīra formā saglabāto reģistru rīkojas šā likuma 47. un 53.pantā noteiktajā kārtībā. Elektroniskajam reģistram un tā papīra formā izdrukātajai versijai ir vienāds juridisks spēks.

Zvērināts notārs izmanto šā likuma 45.¹ pantā noteikto reģistru.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

45.¹ Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā Latvijas Zvērinātu notāru padome ved to personu reģistru, kurām atsauktas pilnvaras.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

46. Zvērinātu notāru reģistru un grāmatu lappusēm vai lapām jābūt numurētām tekošu numuru kārtībā.

47. Reģistrus un glabājumu grāmatas caurauklo un nogādā apgabaltiesas priekšsēdētāja noteiktam tiesnesim.

Apgabaltiesas priekšsēdētāja noteiktais tiesnesis un viņa sekretārs pārbauda grāmatu atbilstību noteiktajai formai un lapu numerāciju, kā arī grāmatas pēdējā lappusē taīsa apliecinājuma uzrakstu, ko paraksta tiesnesis un sekretārs, norādot datumu.

Grāmatu auklu galus piesūprina pēdējā lappusē ar tiesas zīmogu.

48. Reģistra lapa sadalīta astoņās ailēs, kurās ieraksta:

- 1) kārtas numuru, ik gadus sākot jaunu numerāciju;
- 2) mēnesi un dienu, kad izpildīta notariālā darbība;
- 3) akta vai apliecinājuma nosaukumu;
- 4) aktā norādītā darījuma naudas summu, ja tāda noteikta vai tādu var noteikt;
- 5) par aktu samaksātās valsts nodevas summu;
- 6) atlīdzības summu par zvērināta notāra amata darbību;
- 7) to personu uzvārdu, vārdu, dzimšanas laiku un vietu, kā arī dzīvesvietu, kurām izpildīta notariālā darbība; dzimšanas laiku un vietu norāda tikai tad, ja tie atzīmēti aktā vai apliecinājumā;
- 8) zvērināta notāra atzīmi, kam un kad dokumenti izdoti vai nosūtīti.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

49. *(Izslēgts ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)*

50. *(Izslēgts ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)*

51. *(Izslēgts ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)*

52. Notariālo aktu grāmata sastāv no:

1) notariālo aktu (82.pants) oriģināliem ar visiem pielikumiem;

2) šā likuma 128.pantā minēto dokumentu apliecinātiem norakstiem.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

53. Aktu grāmata iesienama un apliecināma šā likuma 47.pantā noteiktajā kārtībā.

Apliecinājuma uzrakstā jānorāda arī lapu, aktu un 128. pantā minēto dokumentu skaits.

Aktu grāmata var sastāvēt no vairākiem sējumiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

54. Glabājumu grāmatas lapa sastāv no divām lappusēm atvērtā stāvoklī ar kopīgu tekošu numuru, tā sadalīta astoņās ailēs, kurās ieraksta:

- 1) kārtas numuru;
- 2) gadu, mēnesi un dienu, kad glabājuma priekšmets saņemts;
- 3) glabājuma devēja uzvārdu, vārdu, dzimšanas laiku un vietu, kā arī dzīvesvietu;
- 4) glabājumā nodotā priekšmeta apzīmējumu;
- 5) summu vārdiem un tās atkārtojumu cipariem, ja glabājumā nodota nauda;
- 6) kam un ar kādiem nosacījumiem jāizsniedz glabājuma priekšmets;
- 7) glabājuma devēja parakstu;
- 8) tās personas parakstu, kam zvērināts notārs izsniedzis glabājuma priekšmetu, vai zvērināta notāra atzīmi, kam un kad glabājuma priekšmets izsniegts, norādot dokumentu, kas aizstāj saņēmēja parakstu.

55. Neaprakstītas vietas glabājumu grāmatas 3., 4. un 6. ailē pārsvīturo. Kļūdas glabājumu grāmatas 1.—6. ailes ierakstos atrunā 7. ailē ar glabājuma devēja parakstu, bet kļūdas 8. ailē — ar šajā ailē minēto personu parakstu. Acīm redzamas pārrakstīšanās kļūdas zvērināts notārs atrunā ar savu parakstu.

56. Vekseļu protesta aktu grāmata sastāv no zvērināta notāra parakstītiem protesta aktu otrajiem eksemplāriem, par kuriem valsts nodevu nemaksā.

Vekseļu protesta aktu grāmatu iesien par katru gadu atsevišķi, numurē pa lapām, caurauklo un apliecina ar zvērināta notāra parakstu un zīmogu.

57. Šā likuma 45.¹ pantā paredzētajā reģistrā norāda pilnvarnieka un pilnvarotāja uzvārdu un vārdu, ziņas par atsaukto pilnvarojumu, zvērinātu notāru, kas publicējis sludinājumu, oficiālo laikrakstu, kurā ievietots sludinājums par pilnvarojuma atsaukšanu, minot laikraksta nosaukumu, gadu, dienu, mēnesi un numuru.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

58. Akti, grāmatas, zīmogi, lietas un vērtības zvērinātam notāram jātur drošā vietā un jāgādā par to uzglabāšanu nebojātā veidā.

59. Reģistri, aktu grāmatas un vekseļu protesta aktu grāmatas zvērinātam notāram jānoslēdz par katru gadu atsevišķi. Pēc tam tās vairs neizlieto.

Slēguma uzrakstā jānorāda ierakstu, kā arī aktu un dokumentu skaits.

60. Pēc šā likuma 59.pantā minēto grāmatu noslēgšanas tās līdz ar 132. un 134. pantā norādītajiem lūgumiem zvērināts notārs sagatavo glabāšanai savā arhīvā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

61. Ja zvērināts notārs ir miris, pārcelts, atstādināts, atbrīvots vai atcelts no amata, apgabaltiesas priekšsēdētājs dod rīkojumu kādam no tiesnešiem pārņemt zvērināta notāra zīmogus, grāmatas, lietas, aktus un viņam uzticētās vērtības, sastādot par pārņemto sīku sarakstu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2004. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2004.)

62. Pārņemot notariālās grāmatas un lietas, tiesnesis un viņa sekretārs tās noslēdz, apliecina atbilstoši 53. un 59. panta noteikumiem un to pēdējā lappusē taisa uzrakstu pēc pēdējiem ierakstiem grāmatās vai lietās, atzīmējot, kādā stāvoklī grāmatas vai lietas atrastas, kāds ir tajās aprakstīto lapu skaits un kādā stāvoklī ir auklas un zīmogi.

63. Jaunieceltam zvērinātam notāram vai tuvākās apkaimes apdzīvotā vietā praktizējošam zvērinātam notāram tiesnesis pēc apgabaltiesas priekšsēdētāja rīkojuma nodod 62. pantā minētās grāmatas, lietas un aktus, kā arī glabājamās vērtības, izdarot par to atzīmi glabājumu grāmatā.

Ja zvērināts notārs ir miris, pārcelts, atbrīvots vai atcelts no amata, viņa zīmogus ievīlē un

nodod tieslietu ministram.

Ja atstādinātais zvērināts notārs paliek amatā, tad pārņemto viņam atdod atpakaļ.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2004. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2004.)

64. Noteikumus par zvērinātu notāru reģistru un grāmatu formu un vešanas kārtību un par mantojuma reģistra un mantojuma lietu vešanu izdod Ministru kabinets.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

C sadaļa

Zvērinātu notāru amata darbības vispārīgie noteikumi

(4.nodaļas 3.apakšnodaļa pārsaukta par C sadaļu; sadaļas nosaukums 20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

(4.nodaļas 3.apakšnodaļas 1.iedaļas nosaukums izslēgts ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

65. Zvērinātam notāram piekrīt:

- 1) taisīt notariālos aktus;
- 2) taisīt apliecinājumus;
- 3) pieņemt glabājumā naudu, vērtspapīrus un dokumentus;
- 4) vest mantojuma lietas;
- 5) sastādīt mantas dališanas projektus likumā paredzētajos gadījumos;
- 6) veikt citas likumos paredzētās darbības.

(Otrā daļa izslēgta ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

66. Zvērinātam notāram ir atļauts:

- 1) gādāt par tiesību un tiesību nodrošinājumu nostiprināšanu zemesgrāmatās;
- 2) gādāt no valsts, pašvaldības un privātām iestādēm, kā arī no amatpersonām un privātām personām atļaujas, apliecības un citus dokumentus, kas vajadzīgi notariāli taisāmo un apliecināmo aktu noslēgšanai vai nostiprināšanai;
- 3) sastādīt aktu, līgumu un citu ar zvērināta notāra darbību saistītu dokumentu projektus, kā arī izgatavot norakstus un tulkojumus;
- 4) sniegt citu juridisko palīdzību.

Izpildot šā panta pirmās daļas 1. un 2.punktā minētās darbības, zvērināts notārs darbojas uz likuma pamata, neiesniedzot pilnvaru.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

67. Zvērināts notārs aprēķina un iekasē valsts nodevas par notariālo darbību izpildi, kā arī norēķinās par iekasētajām summām saskaņā ar attiecīgiem likumiem, aktā vai apliecinājumā izdarot atzīmi par nodevu samaksu vai atsvabinājumu no tām.

Apmēru un kārtību, kādā maksājama valsts nodeva par notariālo darbību izpildi, kā arī atbrīvojumus no valsts nodevas maksāšanas nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. un 18.12.2008. likumu, kas stājas spēkā 13.01.2009.)

68. Izņemot likumā norādītos gadījumus, akti un apliecinājumi jāraksta valsts valodā, naudas summas jānorāda Latvijas valūtā, bet mēri un sviri — atbilstoši metriskajai sistēmai.

69. Taisot notariālo aktu, kurā piedalās persona, kas neprot latviski un runā tādā valodā, ko zvērināts notārs neprot, tā pieaicina tulku. Pieaicinātais tulks dod parakstu, ka ir brīdināts par kriminālatbildību par apzināti nepatiesu tulkojumu.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

70. Aktos un grāmatās, ja paraksti izdarīti svešvalodā, parakstītāja uzvārds jāraksta valsts valodā tā, kā to izrunā; ja zvērināts notārs šo valodu neprot, to dara pieaicināts tulks, kura parakstu zvērināts notārs apliecina.

71. Apliecinājumus var izdarīt arī svešvalodā, ja zvērināts notārs to prot un ja tie apliecināmi uzrādīšanai ārvalstīs.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

72. Personas, kas neprot vai nespēj parakstīties, uzdod to savā vietā izdarīt citai personai, ko ar savu parakstu apliecina šī persona un zvērināts notārs. Šajā gadījumā ir vajadzīgi Civillikuma 1494. pantā norādītie liecinieki.

73. Visos aktos un apliecinājumos jābūt:

1) gadam, dienai un mēnesim, bet, ja vajadzīgs, — arī sīkākam laika apzīmējumam un aktu un apliecinājumu taisīšanas vietas adresei;

2) zvērināta notāra vārdam un uzvārdam;

3) reģistra numuram;

4) zvērināta notāra parakstam;

5) valsts nodevas summai un visām pārējām par veikto aktu vai apliecinājumu iekasētajām summām.

Uz visiem aktiem un apliecinājumiem zvērinātam notāram jāuzspiež savs zīmogs.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. un 28.10.2004. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2004.)

74. Vairākās loksnes rakstītus aktus vai apliecinājumus numurē un caurauklo, piestiprina auklas galus pēdējā lappusē un apliecina caurauklojumu ar zvērināta notāra parakstu un zīmogu.

Atsevišķas lapas var salīmēt, uzspiežot savienojumā zīmogu.

75. Apzīmējot aktos un apliecinājumos personas, jānorāda to vārds, uzvārds, personas kods un dzīvesvieta, bet aktos un apliecinājumos, saskaņā ar kuriem zvērinātam notāram jāpārbauda personu identitāte, — arī šo personu dzimšanas gads, diena un mēnesis, kā arī dzimšanas vieta.

Ziņas par dzīvesvietu aktā vai apliecinājumā ieraksta pēc personu mutvārdu deklarācijas.

Ja dzimšanas gadu, dienu, mēnesi un dzimšanas vietu nav iespējams noskaidrot 76. pantā noteiktajā kārtībā, zvērinātam notāram tas jānorāda aktā vai apliecinājumā.

Taisot aktus un apliecinājumus, saskaņā ar kuriem zvērinātam notāram jāpārbauda personu identitāte, zvērināts notārs akta vai apliecinājuma izdarīšanas dienā pārbauda personas datus Iedzīvotāju reģistrā un Nederīgo dokumentu reģistrā un izdara par to atzīmi aktā vai apliecinājumā. Veicot personas datu pārbaudi Iedzīvotāju reģistrā un Nederīgo dokumentu reģistrā likuma “Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu” paredzētajā paraksta apliecināšanas gadījumā, notārs ir atbrīvots no samaksas par informācijas saņemšanu, un šajā gadījumā neprasa no personas atlīdzību par datu pārbaudi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002., 28.10.2004., 20.12.2007. un 18.12.2008. likumu, kas stājas spēkā 13.01.2009.)

76. Ja zvērināts notārs nepazīst personu, kurai jātaisa akts vai apliecinājums vai kura jāidentificē citā sakarā, viņš noskaidro šīs personas identitāti pēc pases vai personas apliecības. Ja minētā persona nevar šādu dokumentu uzrādīt, zvērināts notārs noskaidro tās identitāti pēc citiem ticamiem dokumentiem, ja nepieciešams, papildinot trūkstošās ziņas pēc divu liecinieku liecībām. Aktā vai apliecinājumā jānorāda, kādā veidā ir noskaidrota personas identitāte.

Liecinieki, kuri apliecina zvērinātam notāram nepazīstamas personas identitāti, dod parakstu par kriminālatbildību par apzināti nepatiesu liecību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

77. Taisot aktus un apliecinājumus juridiskajām personām, jāpārbauda to tiesībspēja, darbības apjoms un pārstāvju pilnvaras.

77.¹ Notariālos aktus, apliecinājumus un citus dokumentus var sastādīt rokrakstā vai izgatavot ar tehniskiem līdzekļiem.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

78. Labojumus, svītrojumus un piemetinājumus atzīmē akta vai apliecinājuma beigās pirms parakstiem.

Dzēsumi aktos un apliecinājumos nav atļauti, tukšās vietas un kļūdainie ieraksti jāpārsvītro. Svītrojumi izdarāmi tā, lai paliktu redzams svītrotais teksts.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

79. Zvērināts notārs un viņa darbinieki nedrīkst trešajām personām izpaust viņiem uzticētās ziņas, kā arī sniegt ziņas par viņiem uzticētajām lietām un notariālajās grāmatās ierakstītajiem aktiem un apliecinājumiem; šis noteikums ir spēkā arī pēc tam, kad viņi ir atstājuši savu amatu.

Zvērinātam notāram jānodrošina šo prasību ievērošana arī sava personāla darbā.

Visas uzticētās lietas, akti un dokumenti zvērinātam notāram jāglabā slepenībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

80. Izņēmumus no šā likuma 79.panta noteikumiem pieļauj:

- 1) tiesu, prokuratūras un pirmstiesas izmeklēšanas iestāžu amatpersonām — sakarā ar amata pienākumu pildīšanu;
- 2) citu resoru amatpersonām un privātpersonām — ar akta vai apliecinājuma dalībnieku piekrišanu vai ar apgabaltiesas priekšsēdētāja atļauju;
- 3) Latvijas Zvērinātu notāru padomei — atbilstoši šā likuma 230.pantā noteiktajai kompetencei;
- 4) šajā likumā noteiktajos gadījumos.

Zvērinātu notāru grāmatas un lietas, kā arī atsevišķus dokumentus nedrīkst izdot ārpus prakses telpām pat pēc tiesu, izmeklēšanas vai citu iestāžu pieprasījuma un lēmumiem.

Ja uzsākts kriminālprocess par viltojumu, uz izmeklēšanas iestāžu lēmuma pamata var izņemt attiecīgus zvērināta notāra dokumentus no viņa lietām, to vietā atstājot zvērināta notāra apliecinātus norakstus. Pēc ekspertīzes izdarīšanas vai lietas izskatīšanas tiesā izņemtie dokumenti atdodami atpakaļ zvērinātam notāram.

(24.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

81. Notariālie akti (82.pants) un apliecinājumi (108.pants), kurus taisa zvērināts notārs, izņemot šā likuma 116.pantā minētos dokumentus, ir publiski dokumenti.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

D sadaļa

Notariālie akti

(4.nodaļas 3.apakšnodaļas 2.iedaļa pārsaukta par D sadaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

82. Aktus, kurus taisa zvērināts notārs, ierakstot tos aktu grāmatā, sauc par notariāliem aktiem.

82.¹ Apliecinot gribas izteikumu, zvērināts notārs taisa notariālo aktu.

Notariālajā aktā norādāmi tā dalībnieku gribas izteikumi.

Notariālā akta dalībnieki ir personas, kuras zvērināta notāra klātbūtnē izteic gribu savā vai citas personas vārdā.

Notariālos aktus zvērināts notārs ieraksta notariālo aktu grāmatā.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

83. Zvērināts notārs pārbauda notariālā akta dalībnieku identitāti, rīcībspēju un pārstāvības tiesības.

Pārstāvības tiesības zvērināts notārs pārbauda pēc viņam iesniegtajiem publiskiem

dokumenti vai ierakstiem Komercreģistrā vai citos publiskos reģistros.

Ja pārstāvības tiesības izriet no ieraksta Komercreģistrā vai citā publiskā reģistrā, zvērināts notārs tās pārbauda, salīdzinot ar ziņām reģistrā ne agrāk kā 15 dienas pirms notariālā akta taisīšanas vai arī reģistra izrakstā, kuru ne agrāk kā 15 dienas pirms notariālā akta taisīšanas apliecinājusi attiecīgā reģistra iestāde. Ārvalstu reģistriem piemērojams 30 dienu termiņš. Zvērināts notārs aktā norāda datumu, kad pārbaudījis ziņas, vai izraksta apliecināšanas datumu.

Dokumentus, kuri pierāda notariālā akta dalībnieku pārstāvības tiesības, zvērināts notārs pievieno notariālajam aktam oriģināla vai notariāli apliecināta noraksta veidā šā likuma 74.pantā noteiktajā kārtībā.

(24.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

84. Aktus var taisīt lieciniekiem klātesot vai bez tiem (Civillikuma 1474. pants).

Taisot vai nododot glabājumā testamentu, kā arī izpildot notariālās darbības 72. un 94. pantā norādītajos gadījumos, nepieciešama divu liecinieku klātbūtne; šie liecinieki var apliecināt arī akta dalībnieku identitāti (76. pants).

85. Zvērinātam notāram nepazīstamu liecinieku un tulku identitāte jānoskaidro 76. pantā noteiktajā kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

86. Par notariāla akta lieciniekiem nevar būt:

- 1) rakstīt un lasīt nepratēji, nepilngadīgie un tie, kas miesīgu vai garīgu trūkumu dēļ nespēj pareizi un pilnīgi saprast un apliecināt aktu, proti, garā slimie, kurlie, mēmie un aklie;
- 2) tie, kuru labā taisīts akts vai dots rīkojums;
- 3) tie, kas atrodas 41. pantā norādītajās attiecībās ar zvērinātu notāru, viņa laulāto, akta dalībniekiem vai aktā minētajām trešajām personām, kuru labā taisīts akts vai dots rīkojums;

4) zvērināta notāra darbinieki un zvērināta notāra un viņa darbinieku kalpotāji;

5) valsts valodas nepratēji;

6) *(izslēgts ar 24.10.2002. likumu).*

(Otrā daļa izslēgta ar 24.10.2002. likumu.)

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

87. Akta dalībnieki iesniedz zvērinātam notāram gatavu projektu vai griežas ar lūgumu pie zvērināta notāra, lai viņš to sastāda.

87.¹ Zvērināts notārs noskaidro notariālā akta dalībnieku gribu un darījuma noteikumus, skaidri un nepārprotami pieraksta personu paziņojumus, iepazīstina dalībniekus ar iespējamām darījuma tiesiskajām sekām, lai likumu nezināšana un pieredzes trūkums netiktu izmantots viņiem par ļaunu.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

87.² Zvērināts notārs sniedz paskaidrojumu akta dalībniekiem par darījumam nepieciešamajām tiesu vai iestāžu atļaujām un apstiprinājumiem un par likumiskajām pirmpirkuma tiesībām un to norāda aktā.

Apliecinot tiesisku darījumu, kura priekšmets ir zemesgrāmatā ierakstītas vai ierakstāmas tiesības, zvērināts notārs akta taisīšanas brīdī pārbauda datus zemesgrāmatā.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

87.³ Zvērināts notārs nedrīkst taisīt notariālos aktus, kuri aizliegti ar likumu vai kuru saturs ir acīmredzamā pretrunā ar likumiem, kas aizsargā pārvaldes kārtību, sabiedrības tikumību vai personas godu.

Ja zvērinātam notāram rodas šaubas par darījuma atsevišķu noteikumu spēku, viņam tas jādara zināms notariālā akta dalībniekiem un jānorāda notariālajā aktā.

Ja zvērinātam notāram rodas šaubas par darījuma atbilstību likumam vai dalībnieku patiesajai

gribai, viņam šīs šaubas jāapspriež ar darījuma dalībniekiem. Ja darījuma dalībnieki tomēr pastāv uz akta taisīšanu, zvērinātam notāram aktā jāieraksta gan savi paskaidrojumi, gan darījuma dalībnieku šajā sakarā sniegtie paskaidrojumi.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

88. Projektu nolasa notariālā akta dalībniekiem zvērināta notāra klātbūtnē, bet pievienotos plānus un citus attēlus liek viņiem priekšā caurskatīšanai. Ja notariālā akta dalībnieki zvērinātam notāram apstiprina, ka viņi saprot notariālā akta saturu un nozīmi un ka notariālais akts atbilst viņu gribai, projekts viņiem un zvērinātam notāram jāparaksta.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

89. Ja saskaņā ar likumu pieaicināmi vai pēc dalībnieku vēlēšanās ir pieaicināti liecinieki, aktu nolasa un paraksta, lieciniekiem klāt esot.

Aktu paraksta arī liecinieki un tulki.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

90. Ja notariālā akta dalībnieki negrib, lai pieaicinātie liecinieki zinātu akta saturu, un ir noklausījušies tā saturu, lieciniekiem klāt neesot, tad, parakstot aktu, tā dalībnieki paziņo lieciniekiem, ka viņi to noklausījušies.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

90.¹ Notariālais akts jāparaksta zvērināta notāra klātbūtnē.

Šajā pantā un šā likuma 88.—90.pantā minētie apstākļi norādāmi notariālajā aktā.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

91. Akts jāraksta skaidri; summas, datumi un numuri tajos vismaz vienu reizi jāraksta vārdiem, izņemot akta dalībnieku un liecinieku leģitimācijas dokumentu datumus un numurus, kā arī to namu numurus, kuri attiecas uz zvērināta notāra prakses vietas vai akta taisīšanas vietas un minēto personu dzīvesvietas adresi.

92. *(Izslēgts ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)*

93. Ja nav ievēroti 78. panta noteikumi, aktam nav notariāla spēka.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

94. Taisot aktus, kuros piedalās kurli, mēmi vai akli, nepieciešama vismaz divu liecinieku klātbūtne.

90. panta noteikumus šiem aktiem nevar piemērot.

95. Lasīt pratējam kurlajam pašam jāizlasa akts un jāpasaka, vai tas izteic viņa gribu. Tas jānorāda arī aktā.

96. Taisot aktu, rakstīt un lasīt nepratējam kurlajam līdztekus parastajiem lieciniekiem jāpieaicina vēl persona, kurai viņš uzticas un kura prot ar viņu izskaidroties. Šī persona var būt radniecībā vai svainībā ar kurlo, bet tai jāatbilst visām pārējām 86. panta prasībām.

97. Zvērinātam notāram jāpārlicinās, vai rakstīt un lasīt nepratējs kurlais saprot viņam rādāmās zīmes.

98. Rakstīt un lasīt pratējam mēmajam vai kurlmēmajam akts pašam jāizlasa un pašrocīgi jāuzraksta, ka viņš to lasījis un ka tas izteic viņa gribu.

99. Taisot aktu rakstīt un lasīt nepratējam mēmajam vai kurlmēmajam, līdztekus personai, kas prot ar viņu izskaidroties zīmēm, jāpieaicina vēl otra persona, kurai šīs zīmes ir saprotamas (tulks).

Šī persona var būt radniecībā vai svainībā ar mēmo vai kurlmēmo, bet tai jāatbilst visām pārējām 86. panta prasībām.

100. Notariālā akta oriģināls ir akts, kas ierakstīts notariālo aktu grāmatā.

Piezīme. Ar ierakstīšanu notariālo aktu grāmatā saprotama šā likuma 52.pantā minēto dokumentu ierakstīšana reģistrā un ievietošana notariālo aktu grāmatā.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

101. Par notariālo aktu grāmatā ierakstīto notariālo aktu zvērināts notārs izdod notariāli apliecinātus notariālo aktu grāmatas izrakstus un notariālo aktu norakstus.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

102. Notariālo aktu grāmatas izrakstam ir tāds pats spēks kā notariālā akta oriģinālam, izņemot gadījumus, kad atbilstoši likuma prasībām iesniedzams notariālā akta oriģināls.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

103. Izdodot notariālo aktu grāmatas izrakstus un notariālo aktu norakstus, zvērinātam notāram jāievēro šā likuma 73.—75.panta noteikumi.

Apliecinājumu raksta uz paša izraksta vai noraksta.

Izrakstiem un norakstiem vārdu pa vārdam jāsakā ar oriģināliem.

Labojumi, svītrojumi, piemetinājumi un dzēsumi izrakstos un norakstos nav atļauti. Pašā oriģinālā pienācīgi atzīmētos labojumus, svītrojumus un piemetinājumus (78.pants) var kā tādus atkārtoti neatzīmēt, ja izrakstā vai norakstā tos ieraksta uzreiz tajā vietā, kura tiem tekstā tieši paredzēta.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

104. Notariālo aktu grāmatas izrakstus zvērināts notārs var izdot tikai tām personām, kurām notariālajā aktā piešķirta tiesība tos saņemt, vai šo personu pārstāvjiem, mantiniekiem un tiesību pēcniekiem, bet visām pārējām personām — vienīgi ar apgabaltiesas priekšsēdētāja atļauju.

Izraksta apliecinājumā atzīmējami pierādījumi, kas piešķir tiesību izrakstu saņemt.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

105. Personām, kurām notariālo aktu grāmatas izraksts jau bijis izdots, otro izrakstu un turpmākos izrakstus izdod tikai ar visu pārējo darījuma dalībnieku piekrišanu vai ar apgabaltiesas priekšsēdētāja atļauju.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

106. Notariālo aktu norakstus zvērināts notārs var izdot darījuma dalībniekiem un tām personām, kurām ir tiesības saņemt notariālo aktu grāmatas izrakstus.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

107. Uz notariālā akta oriģināla jāatzīmē, kam, kad un ar kādu reģistra numuru izdoti izraksti vai noraksti.

Katrā notariālo aktu grāmatas izrakstā jānorāda, kurš tas ir pēc kārtas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

E sadaļa

Apliecinājumi

*(4.nodaļas 3.apakšnodaļas 3.iedaļa pārsaukta par E sadaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā
23.01.2008.)*

VI nodaļa

Apliecinājumu vispārīgie noteikumi

*(4.nodaļas 3.apakšnodaļas 3.iedaļas 1.iedalījums pārsaukts par 6.nodaļu; nodaļas nosaukums
20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)*

108. Zvērināti notāri apliecina:

- 1) notariālo aktu grāmatas izrakstus un notariālo aktu norakstus;
- 2) *(izslēgts ar 24.10.2002. likumu)*;
- 3) parakstu īstumu;
- 4) to, ka persona ir dzīva;
- 5) norakstus un tulkojumus;
- 6) līdzēju ierašanos vai neierašanos tiesisku darījumu noslēgšanai vai citu pienākumu izpildīšanai;
- 7) seifu un citu glabātavu saturu;
- 8) dokumentu uzrādīšanas laiku;
- 9) valsts nodevas samaksu;
- 10) protestus;
- 11) pilnvarojumu atsaukšanu;

12) paziņojumu nodošanu;

13) sapulču, darbību un notikumu norisi;

14) iesniegumu, paziņojumu (deklarāciju) un liecību sniegšanu;

15) citus likumos paredzētos faktus un dokumentus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

108.¹ Apliecinājumu zvērināts notārs taīsa kā notariālo aktu, izņemot gadījumus, kad likums noteic, ka apliecinājums rakstāms uz paša dokumenta (apliecinājuma uzraksts), vai paredz citu sevišķu apliecināšanas kārtību.

Aktā norādāmi notāra konstatējumi.

Notariālo aktu grāmatas izrakstu par šādu aktu zvērināts notārs var izdot personai, pēc kuras aicinājuma apliecinājums taisīts, vai tās pārstāvim, mantiniekam, tiesību pēcniekam.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

109. Apliecinājumi jāieraksta reģistrā (48. pants).

(4.nodaļas 3.apakšnodaļas 3.iedaļas 2.iedalījuma nosaukums izslēgts ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

110. *(Izslēgts ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)*

111. *(Izslēgts ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)*

112. *(Izslēgts ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)*

VII nodaļa

Parakstu īstuma apliecināšana

(4.nodaļas 3.apakšnodaļas 3.iedaļas 3.iedalījums pārsaukts par 7.nodaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

113. Apliecinot parakstu īstumu, zvērināts notārs pārbauda parakstītāja identitāti.

114. Parakstu dod vai atzīst par savu, zvērinātam notāram klāt esot.

115. Apliecinājumu raksta uz paša dokumenta, atzīmējot, ka paraksts ir dots vai atzīts par savu, zvērinātam notāram klāt esot.

(Otrā daļa izslēgta ar 20.12.2007. likumu.)

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. un 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

116. Dokumenti, uz kuriem apliecināts tikai parakstu īstums, atzīstami par privātiem dokumentiem, un tas atzīmējams apliecinājumā.

Parakstu īstumu nedrīkst apliecināt uz dokumentiem, kuru saturs ir acīmredzamā pretrunā ar likumiem, kas aizsargā pārvaldes kārtību, sabiedrības tikumību vai personas godu.

Ja dokumentu iesnieguši apliecinājuma dalībnieki, zvērināts notārs iepazīstas ar dokumenta saturu vienīgi tiktāl, ciktāl tas nepieciešams šā panta otrajā daļā minēto apstākļu konstatēšanai. Par dokumenta saturu zvērināts notārs neatbild, un tas atzīmējams apliecinājumā.

Ja dokumentu sastādījis zvērināts notārs, viņam ir arī šā likuma 87.¹ pantā noteiktie pienākumi.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

VIII nodaļa

Apliecinājumi, ka persona ir dzīva

(4.nodaļas 3.apakšnodaļas 3.iedaļas 4.iedalījums pārsaukts par 8.nodaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

117. Apliecinot, ka persona ir dzīva, zvērinātam notāram jāpārliedz, ka persona, par kuru vajadzīgs apliecinājums, tiešām ir dzīva. Ja zvērināts notārs šo personu nepazīst, tās identitāte jāpārbauda 76. pantā noteiktajā kārtībā.

118. Apliecinājumā jānorāda gads, diena, mēnesis, stunda un minūte, kad zvērināts notārs pārliedz, ka persona ir dzīva.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

IX nodaļa

Norakstu un tulkojumu apliecināšana

(4.nodaļas 3.apakšnodaļas 3.iedaļas 5.iedalījums pārsaukts par 9.nodaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

119. Apliecinot norakstus un tulkojumus, zvērināts notārs tos salīdzina ar iesniegtajiem dokumentiem. Apliecinājumos norādāmi dokumentu iesniedzēji.

Zvērināts notārs nepārbauda iesniegto dokumentu izdošanas likumību, bet pārbauda tikai to atbilstību uzrādītajiem dokumentiem un to atzīmē apliecinājumā.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

119.¹ Zvērināti notāri ir tiesīgi izgatavot norakstus no tiem apliecinājumiem, kuri glabājas viņu arhīva lietās, ja to lūdz personas, kas attiecīgos dokumentus parakstījušas, to pārstāvji, mantinieki vai tiesību pēcnieki.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

120. Apliecinājumu raksta uz paša noraksta vai tulkojuma.

Norakstu un tulkojumu apliecinājumā norāda, kādi iesniegtajā dokumentā bijuši labojumi, svītrojumi, piemetinājumi, dzēsumi un citas īpatnības, ja vien tās nav redzamas pašā norakstā vai tulkojumā.

Nedrīkst apliecināt norakstus un tulkojumus no dokumentiem, kuru saturs ir acīmredzamā pretrunā ar likumiem, kas aizsargā pārvaldes kārtību, sabiedrības tikumību vai personas godu.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

121. Ja tulkojums nav uzrakstīts uz paša dokumenta, tas jāpievieno dokumentam 74. pantā noteiktajā kārtībā.

X nodaļa

Apliecinājumi par līdzēju ierašanos vai neierašanos tiesisku darījumu noslēgšanai vai citu pienākumu pildīšanai

(4.nodaļas 3.apakšnodaļas 3.iedaļas 6.iedalījums pārsaukts par 10.nodaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

122. Apliecinājumos par līdzēju ierašanos vai neierašanos tiesisku darījumu noslēgšanai vai citu pienākumu pildīšanai jānorāda:

1) gads, diena, mēnesis, stunda un minūte, kad šīs personas bija vai nebija ieradušās zvērināta notāra prakses vietā;

2) šo personu vārds un uzvārds, bet personām, kas ieradušās, — arī dzīvesvieta un dzimšanas gads, diena un mēnesis, kā arī dzimšanas vieta;

3) ieradušos personu paskaidrojumi.

Šajā un 139. pantā norādītos apliecinājumus var apvienot.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

123. Zvērinātam notāram jāpārbauda ieradušos personu identitāte.

XI nodaļa

Apliecinājumi par seifu un citu glabātavu saturu

(4.nodaļas 3.apakšnodaļas 3.iedaļas 7.iedalījums pārsaukts par 11.nodaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

124. Apliecinot seifu un citu glabātavu saturu, zvērināts notārs sastāda protokolu, kurā norāda:

1) personu, kas aicinājusi zvērinātu notāru apliecināt seifa vai glabātavas saturu;

2) apliecinājuma laiku;

3) seifa vai glabātavas atrašanās vietu;

4) seifa vai glabātavas saturu.

Protokolu paraksta 125. pantā norādītās personas un zvērināts notārs.

125. Seifa vai glabātavas saturu zvērināts notārs noskaidro, klāt esot tai personai, kas viņu aicinājusi, un kredītiestādes pārstāvim, ja seifs vai glabātava atrodas kredītiestādē.

125.¹ Protokolu sastāda kā notariālo aktu.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

126. Personai, kas aicinājusi zvērinātu notāru, izdod protokola norakstu.

XII nodaļa

Apliecinājumi par dokumentu uzrādīšanas laiku

(4.nodaļas 3.apakšnodaļas 3.iedaļas 8.iedalījums pārsaukts par 12.nodaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

127. Laiku, kad dokuments uzrādīts zvērinātam notāram, apliecina uz paša dokumenta, norādot tā uzrādītāju.

Uzrādīšanas laiku nedrīkst apliecināt dokumentiem, kuru saturs ir acīmredzamā pretrunā ar likumiem, kas aizsargā pārvaldes kārtību, sabiedrības tikumību vai personas godu.

Apliecinājumā norādāms, kādi uzrādītajā dokumentā bijuši labojumi, svītrojumi, piemetinājumi, dzēsumi un citas īpatnības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

128. Ja uzrādītājs vēlas, zvērināts notārs var ierakstīt dokumentu arī notariālo aktu grāmatā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

129. Zvērināta notāra uzraksts uz atpakaļdodamā dokumenta apliecina tikai to, ka šis dokuments noteiktā laikā ierakstīts notariālo aktu grāmatā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

XIII nodaļa

Apliecinājumi par valsts nodevas samaksu

(4.nodaļas 3.apakšnodaļas 3.iedaļas 9.iedalījums pārsaukts par 13.nodaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

130. Apliecinot valsts nodevas samaksu, notārs rīkojas atbilstoši likumam par valsts nodevu.

XIV nodaļa

Protestu apliecināšana

(4.nodaļas 3.apakšnodaļas 3.iedaļas 10.iedalījums pārsaukts par 14.nodaļu; nodaļas nosaukums 20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

131. Protestus zvērināts notārs apliecina attiecīgos likumos noteiktajā kārtībā.

XV nodaļa

Pilnvarojumu atsaukšanas apliecināšana

*(4.nodaļas 3.apakšnodaļas 3.iedaļas 11.iedalījums pārsaukts par 15.nodaļu; nodaļas nosaukums
20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)*

132. Lūgumu atsaukt pilnvarojumu zvērināts notārs apliecina saskaņā ar noteikumiem par gribas izteikumu apliecināšanu un pilnvarojuma atsaukšanu izsludina laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

Zvērināts notārs pārbauda iesniedzēja vai viņa pārstāvja identitāti, rīcībspēju un pārstāvja pilnvaras.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

133. Par pilnvarojuma atsaukšanu, ievērojot 135.—139. panta noteikumus, jāpaziņo pilnvarniekam, ja viņa dzīvesvieta ir zināma.

XVI nodaļa

Paziņojumu apliecināšana

*(4.nodaļas 3.apakšnodaļas 3.iedaļas 12.iedalījums pārsaukts par 16.nodaļu; nodaļas nosaukums
20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)*

134. Lūgumu paziņot izteic rakstveidā. Nav pieļaujami paziņojumi, kuru saturs ir acīmredzamā pretrunā ar likumiem, kas aizsargā pārvaldes kārtību, sabiedrības tikumību vai personas godu.

Zvērināts notārs pārbauda iesniedzēja identitāti.

Apliecinājumu raksta uz paša lūguma.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

135. Paziņojumus zvērināts notārs nodod mutvārdos vai rakstveidā; ja tos nodod rakstveidā, adresātam izsniedz ar valsts nodevu neapmaksājamu iesniegtā lūguma norakstu, ko zvērināta notāra uzdevumā var nodot viņa darbinieks.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

136. Rakstveida paziņojumu var nodot adresātam personiski vai nosūtīt pa pastu ierakstītā vēstulē, saņemot pasta apliecinājumu par tā izsniegšanu.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

137. Ja adresāta nav mājās, paziņojumu atstāj viņa mājniekiem, nama pārvaldniekam, sētniekam vai tam kaimiņam, kas ir ar mieru paziņojumu nodot adresātam.

138. Paziņojums uzskatāms par izsniegtu adresātam arī tad, ja adresāts atteicies to saņemt.

139. Par paziņojuma nodošanu zvērināts notārs pēc iesniedzēja vai adresāta lūguma izdod apliecību, kurā norāda iesniedzēja un adresāta vārdu, uzvārdu un dzīvesvietu, paziņojuma saturu, laiku, kad paziņojums nodots, un adresāta atbildi, ja tāda ir dota.

XVII nodaļa

Apliecinājumi par sapulces, darbības vai notikuma norisi

(4.nodaļas 3.apakšnodaļas 3.iedaļas 13.iedalījums pārsaukts par 17.nodaļu; nodaļas nosaukums 20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

139.¹ Apliecinot sapulču, darbību un notikumu norisi, zvērināts notārs raksta protokolu.

Protokolu sastāda kā notariālo aktu.

139.² Zvērināts notārs pārbauda to personu identitāti, kuras paraksta protokolu. Par pārējo protokolā minēto personu identitāti zvērināts notārs neatbild.

139.³ Apliecinot sapulču norisi, zvērināts notārs protokolā norāda viņa klātbūtnē notikušo sapulču vietu, laiku un gaitu, nolēmumu saturu un citus notikumus, kuriem var būt tiesiska nozīme.

Protokolu paraksta sapulces priekšsēdētājs un zvērināts notārs.

139.⁴ Zvērināts notārs var apliecināt darbību un notikumu norisi, ja tie var izraisīt tiesiskas sekas un ir norisinājušies zvērināta notāra un divu pieaicinātu liecinieku klātbūtnē.

Protokolā norāda darbību un notikumu vietu, laiku un gaitu.

Protokolu paraksta liecinieki un persona, kura aicinājusi zvērinātu notāru.

XVIII nodaļa

Apliecinājumi par iesniegumu, paziņojumu (deklarāciju) un liecību sniegšanu

(4.nodaļas 3.apakšnodaļas 3.iedaļas 14.iedalījums pārsaukts par 18.nodaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

139.⁵ Iesniegumu, paziņojumu (deklarāciju) un liecību sniegšanu zvērināts notārs apliecina saskaņā ar noteikumiem par gribas izteikumu apliecināšanu.

Zvērināts notārs brīdina notariālā akta dalībniekus par kriminālatbildību par apzināti nepatiesu iesniegumu, paziņojumu (deklarāciju) un liecību sniegšanu zvērinātam notāram. Tas norādāms arī notariālajā aktā.

139.⁶ Zvērināts notārs apliecina iesniegumu, paziņojumu (deklarāciju) sniegšanu, ja notariāli apliecināta iesnieguma, paziņojuma (deklarācijas) iesniegšana valsts vai pašvaldību iestādēm un amatpersonām noteikta ar likumu.

139.⁷ Apliecinājumi par liecību sniegšanu nevar aizstāt attiecīgā procesuālā kārtībā iegūtās liecības Latvijas tiesu un pirmstiesas izmeklēšanas iestādēs kriminālprocesos, civillietās un administratīvajā procesā tiesā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

F sadaļa

Naudas, vērtspapīru un dokumentu glabājumi

(4.nodaļas 3.apakšnodaļas 4.iedaļa pārsaukta par F sadaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

140. Zvērinātam notāram jāpārbauda glabājuma devēja identitāte un par katru glabājumā saņemto priekšmetu jāizdara ieraksts glabājumu grāmatā.

141. Ja glabājumā nodod slēgtu aploksni, jāapraksta tās ārējais izskats. Aploksne jāapzīmogo ar zvērināta notāra zīmogu, un uz tās jāparakstās glabājuma devējam un zvērinātam notāram.

142. Par glabājuma priekšmeta saņemšanu zvērināts notārs izdod glabājuma devējam kvitējumu.

143. Glabājumā saņemto naudu zvērināts notārs iemaksā kredītiestādē, kas ir tiesīga sniegt finanšu pakalpojumus Latvijas Republikā.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

144. Valsts neatbild par zvērināta notāra darbību, kas saistīta ar viņam uzticēto naudu un vērtspapīriem.

145. Zvērināts notārs glabājuma priekšmetu izsniedz glabājuma devējam vai norādītajai trešajai personai pret parakstu glabājumu grāmatā vai pret atsevišķu kvitējumu.

G sadaļa

Zvērinātu notāru palīgi

(5.nodaļa pārsaukta par G sadaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

146. Zvērinātam notāram var būt palīgi.

Zvērinātu notāru palīgiem, kuri šajā amatā darbojušies vismaz divus gadus, pēc zvērinātu notāru eksāmena nokārtošanas ir priekšrocības tikt apstiprinātiem par zvērinātiem notāriem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

147. Par zvērināta notāra palīgiem var būt personas, kas:

1) ir Latvijas Republikas pilsoņi;

2) sasniegušas divdesmit viena gada vecumu;

3) pēc akreditētas studiju programmas apguves augstskolā ieguvušas otrā līmeņa augstāko profesionālo izglītību tiesību zinātnē un jurista kvalifikāciju;

4) prot valsts valodu;

5) vismaz divus gadus darbojušās pie zvērināta notāra.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002., 28.10.2004. un 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

148. Par zvērināta notāra palīgiem nedrīkst būt šā likuma 10.panta 2. — 10.punktā norādītās personas.

(24.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

149. Zvērināta notāra palīgu, pamatojoties uz zvērināta notāra priekšlikumu un Latvijas Zvērinātu notāru padomes pozitīvu atsaukumi, apstiprina amatā tieslietu ministrs.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

150. Zvērināta notāra palīgs tieslietu ministram dod solījumu godīgi un apzinīgi pildīt savus pienākumus.

151. Zvērināta notāra palīgs var aizstāt zvērinātu notāru atvaļinājuma, slimības, komandējuma un citas attaisnotas prombūtnes laikā, kā arī šā likuma 37. un 174.pantā paredzētajos gadījumos un gadījumos, kad jāizdara notariālā darbība ārpus zvērināta notāra prakses vietas. Par zvērināta notāra aizstāšanu viņa atvaļinājuma, slimības, komandējuma un citas attaisnotas prombūtnes laikā jābūt tieslietu ministra vai viņa noteiktas amatpersonas rīkojumam.
(24.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

152. Aizstājot zvērinātu notāru, zvērināta notāra palīgam par savu amata darbību ir tāda pati disciplinārā, kriminālā un civiltiesiskā atbildība, kāda paredzēta zvērinātiem notāriem; par sava palīga amata darbību subsidiāri civiltiesiski atbildīgs ir arī zvērināts notārs.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

153. Tieslietu ministrs var atņemt palīgam tiesību uz laiku līdz vienam gadam aizvietot notāru, ja palīgs savā darbībā pieļauj nolaidību vai neizpilda savus pienākumus.

154. Tieslietu ministrs var atbrīvot no amata zvērināta notāra palīgu, ja viņš bez attaisnojoša iemesla atkārtoti pēc šā likuma 11.¹ pantā noteiktā uzaicinājuma nav pieteicies uz vakanto zvērināta notāra vietu.

Tieslietu ministrs var atbrīvot no amata zvērināta notāra palīgu:

- 1) pēc paša lūguma;
- 2) kuru tiesa atzinusi par maksātnespējīgu parādnieku;
- 3) pret kuru kriminālprocess par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu izbeigts uz nereabilitējoša pamata;
- 4) kurš sodīts par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, neatkarīgi no sodāmības dzēšanas vai noņemšanas;
- 5) kurš agrāk izdarījis tīšu noziedzīgu nodarījumu, bet no soda izciešanas atbrīvots;

6) pār kuru nodibināta aizgādība;

7) ja zvērināta notāra palīgs izbeidz darba tiesiskās attiecības ar zvērinātu notāru, pēc kura priekšlikuma viņš ir apstiprināts amatā.

Zvērinātam notāram, kurš izbeidz darba tiesiskās attiecības ar zvērināta notāra palīgu, ir pienākums ne vēlāk kā vienu nedēļu pirms darba tiesisko attiecību izbeigšanas par to rakstveidā paziņot tieslietu ministram. Ja darba tiesiskās attiecības ar zvērināta notāra palīgu tiek izbeigtas nekavējoties, zvērināts notārs par to rakstveidā paziņo tieslietu ministram darba tiesisko attiecību izbeigšanas dienā.

(28.10.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

(6.nodaļa izslegta ar 28.10.2004. likumu; nodaļas nosaukums izslegts ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

H sadaļa

Zvērinātu notāru darba atlīdzība

(7.nodaļa pārsaukta par H sadaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

163. Par katru amata darbību (65. un 66.pants) zvērināti notāri neatkarīgi no valsts nodevām ņem atlīdzību.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

164. Pasta, telefona, ceļa, sludinājumu izdevumi un citi faktiskie izdevumi zvērinātiem notāriem atlīdzināmi atsevišķi — papildus taksē paredzētajai atlīdzībai.

165. Zvērinātu notāru atlīdzības taksī un tās noteikšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

Taksi nosaka, ievērojot akta vai apliecinājuma vērtību (darījuma summu) un ar aktu vai apliecinājumu saistīto zvērināta notāra atbildību, sociālo līdzsvaru sabiedrībā un akta vai apliecinājuma taisīšanai nepieciešamo laiku. Nosakot taksī likuma “Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu” paredzētajā paraksta apliecināšanas gadījumā, tās apmērs nedrīkst ierobežot parakstīšanās tiesības pēc būtības.

(28.10.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. un 18.12.2008. likumu, kas stājas spēkā 13.01.2009.)

166. Latvijas Zvērinātu notāru padome nosaka, kuras fiziskās un juridiskās personas var tikt atbrīvotas no 163. pantā paredzētās atlīdzības.

167. Zvērinātam notāram atlīdzību par darbu savā amatā aizliegts dalīt ar trešajām personām.

168. Zvērināts notārs var prasīt atlīdzību arī avansā.

169. Tie, kas zvērinātam notāram uzdevuši darbu, atbild par atlīdzību solidāri neatkarīgi no darījumā paredzētajiem zvērinātam notāram izmaksājamās atlīdzības sadalīšanas noteikumiem.

170. Ja zvērināta notāra taisītais akts vai apliecinājums nav ieguvis spēku no zvērināta notāra neatkarīgu iemeslu dēļ, viņam tomēr ir tiesība uz pilnu atlīdzību.

171. Par tādiem aktiem vai apliecinājumiem, kuri zvērināta notāra vainas dēļ nav ieguvuši spēku, zvērinātam notāram pēc maksātāju pieprasījuma jāatdod atpakaļ saņemtā atlīdzība.

172. Visus strīdus attiecībā uz atlīdzību par darbu zvērināta notāra amatā izšķir tiesa.

Strīdu izšķir pēc tam, kad saņemts Latvijas Zvērinātu notāru padomes atzinums.

I sadaļa

Zvērinātu notāru atvaļinājumi

(8.nodaļa pārsaukta par I sadaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

173. Zvērinātam notāram ir tiesība uz četru nedēļu ikgadējo atvaļinājumu.

Darbnespējas vai citos svarīgos gadījumos zvērinātam notāram var piešķirt ilgāku atvaļinājumu, taču ne vairāk kā septiņus mēnešus gadā, bet bērna kopšanai — līdz 18 mēnešiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2004. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2004.)

174. Atvaļinājumu zvērinātam notāram piešķir tieslietu ministrs. Zvērināts notārs iesniegumu par ikgadējā atvaļinājuma piešķiršanu, kas saskaņots ar Latvijas Zvērinātu notāru padomi, iesniedz tieslietu ministram ne vēlāk kā divas nedēļas pirms atvaļinājuma sākuma. Zvērinātam notāram ikgadējo atvaļinājumu kārtējā gadā var piešķirt pa daļām.

Darbnespējas gadījumos iesniegums iesniedzams tieslietu ministram triju dienu laikā no

darbnespējas sākuma, ja darbnespēja paredzama ilgāk par trim dienām. Iesniegumu par darbnespēju var iesniegt zvērināts notārs, viņa palīgs vai Latvijas Zvērinātu notāru padome.

Sevišķi steidzamos gadījumos zvērināts notārs var izlietot ārkārtas atvaļinājumu, kas nav ilgāks par trim dienām, iepriekš neizprasot tieslietu ministra atļauju, taču tad zvērinātam notāram, tiklīdz iespējams, jāpaziņo, kādēļ un cik ilgi viņš nav pildījis savus pienākumus. Šādos gadījumos, ja zvērinātam notāram ir palīgs, zvērināta notāra pienākumus pilda zvērināta notāra palīgs.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

175. Atvaļinājumu zvērinātam notāram var piešķirt tikai tādā gadījumā, ja zvērinātam notāram ir aizvietotājs, kas izpilda zvērināta notāra pienākumus viņa atvaļinājuma laikā.

176. Ja zvērināta notāra palīgs svarīgu iemeslu dēļ nevar aizstāt zvērinātu notāru vai ja zvērinātam notāram palīga nav, tieslietu ministrs var uzdot aizstāt šo zvērinātu notāru citam zvērinātam notāram vai cita zvērināta notāra palīgam.

Ja zvērinātu notāru vairāk nekā četrus mēnešus aizstāj cits zvērināts notārs vai cita zvērināta notāra palīgs, ar tieslietu ministra vai viņa noteiktas amatpersonas rīkojumu aizstājamā notāra lietas nododamas aizstājējam.

Ja zvērināts notārs vai zvērināta notāra palīgs aizstāj citā vietā praktizējošu zvērinātu notāru, viņam ir pienākums tieslietu ministra rīkojumā noteiktās nedēļas dienās pildīt zvērināta notāra pienākumus aizstātā zvērināta notāra prakses vietā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 24.10.2002. un 28.10.2004. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2004.)

177. Iesniegumā par atvaļinājuma piešķiršanu zvērinātam notāram jānorāda persona, kas izpildīs viņa pienākumus atvaļinājuma laikā. Ja šos pienākumus uzņemas cits zvērināts notārs vai cita zvērināta notāra palīgs, iesniegumam pievienojams viņa paraksts par to, ka viņš ir ar mieru izpildīt atvaļinājumā ejošā zvērināta notāra pienākumus.

178. Zvērināta notāra aizvietotāja atbildība par amata pienākumu pildīšanu — aizstājot zvērinātu notāru, kā arī zvērināta notāra atbildība par aizvietotāja darbību nosakāma saskaņā ar 152. pantu.

J sadaļa

Zvērinātu notāru atbildība

(9.nodaļa pārsaukta par J sadaļu; sadaļas nosaukums 20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

179. Zvērināti notāri likumā noteiktajā kārtībā par savu amata darbību ir disciplināri, civiltiesiski un krimināltiesiski atbildīgi.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

180. Par likumu un citu normatīvo aktu, par Latvijas Zvērinātu notāru kolēģijas statūtu, lēmumu, zvērinātu notāru darbību regulējošo instrukciju, darba atlīdzības noteikumu un zvērinātu notāru profesionālās ētikas normu pārkāpumiem vai par to, ka zvērināts notārs savā darbībā pieļauj nolaidību vai nepilda savus pienākumus, vai atļaujas tādu necienīgu rīcību, kas diskreditē zvērināta notāra amata stāvokli un cieņu vai kas nav savienojama ar viņa palikšanu amatā vai līdzšinējā amata vietā, neatkarīgi no tā, vai pārkāpums izdarīts, izpildot amata pienākumus vai arī nav saistīts ar šo pienākumu izpildi, Zvērinātu notāru padome vai tieslietu ministrs var ierosināt disciplinārlietu pēc tiesas vai prokurora priekšlikuma, pēc personu sūdzībām vai pēc savas iniciatīvas.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

181. Disciplinārlietu komisiju zvērinātu notāru disciplinārlietu izskatīšanai un atzinumu sniegšanai uz trim gadiem ievēlē zvērinātu notāru kopsapulce. Disciplinārlietu komisijas locekļu skaitu nosaka zvērinātu notāru kopsapulce.

Komisija ievēlē komisijas priekšsēdētāju.

Komisija ir tiesīga pieņemt lēmumu, ja tās sēdē piedalās vairāk nekā puse no komisijas sastāva.

Komisija lēmumu pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu. Ja kādam no komisijas locekļiem ir atsevišķas domas, tās rakstveidā pievienojamas komisijas atzinumam.

Komisijas sēdes tiek protokolētas. Protokolu paraksta komisijas priekšsēdētājs un protokolētājs.

Komisija iesniedz tieslietu ministram savu un Latvijas Zvērīnātu notāru padomes atzinumu. Atzinumu paraksta visi komisijas locekļi, kas piedalījās balsošanā par komisijas lēmumu.

Atzinumā jānorāda, vai nodarījums atzīstams par disciplinārpārkāpumu.

Konstatējot disciplinārpārkāpumu, atzinumā jānorāda arī tas, kāds sods par to piemērojams un vai nosakāma zvērīnāta notāra kvalifikācijas pārbaude.

Tieslietu ministrs, iepazīnies ar komisijas atzinumu, pieņem lēmumu par disciplinārsoda uzlikšanu un, ja konstatēta zvērīnāta notāra nepietiekama kvalifikācija, — arī par zvērīnāta notāra kvalifikācijas pārbaudi vai arī nosūta materiālus Latvijas Zvērīnātu notāru padomei attiecīgu pasākumu veikšanai, vai izbeidz disciplinārlietu.

(24.10.2002. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2004. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2004.)

182. Ierosinot disciplinārlietu, tieslietu ministram ir tiesības līdz lietas izskatīšanai atstādīt zvērīnātu notāru no pienākumu pildīšanas.

183. Latvijas Zvērīnātu notāru padomei ir tiesības izskaidrot zvērīnātiem notāriem viņu rīcības nepareizību, kā arī par 180. pantā paredzētajiem pārkāpumiem, uzņemto saistību vai uzlikto pienākumu nepildīšanu un rīcību, kas nav savienojama ar zvērīnāta notāra darbību, uzlikt šādus sodus:

1) izteikt piezīmi;

2) izteikt rājienu.

184. Latvijas Zvērīnātu notāru padome disciplinārlietās pieņemtos lēmumus nosūta tieslietu ministram.

(28.10.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.11.2004.)

185. Latvijas Zvērīnātu notāru padomes lēmums disciplinārlietā stājas spēkā, ja tieslietu ministrs divu nedēļu laikā pēc padomes lēmuma saņemšanas nepaziņo:

1) ka par to pašu nodarījumu pret zvērinātu notāru ierosinātajā disciplinārlietā lēmums tiks pārskatīts;

2) ka pret zvērinātu notāru ierosinātā disciplinārlieta ir izbeigta.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2004. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2004.)

186. Latvijas Zvērinātu notāru padome pēc tieslietu ministra pieprasījuma nosūta viņam visus disciplinārlietas materiālus.

187. Ja Latvijas Zvērinātu notāru padome, izskatot lietu par zvērināta notāra pārkāpumu, atrod, ka zvērinātam notāram jāuzliek bargāks sods, nekā to paredz 183. pants, tā lietu līdz ar savu atzinumu nosūta tieslietu ministram.

188. Tiesu, prokuratūras un pirmstiesas izmeklēšanas iestādes paziņo Latvijas Zvērinātu notāru padomei un tieslietu ministram par visām sūdzībām un prasībām, kuras ierosinātas saistībā ar zvērinātiem notāriem, kā arī piesūta Latvijas Zvērinātu notāru padomei un tieslietu ministram šo sūdzību un prasību lietās taisīto galīgo spriedumu norakstus.

(28.10.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.11.2004.)

189. Tieslietu ministram disciplinārlietā ir tiesības piemērot 183. pantā noteiktos sodus, kā arī tiesības sodīt zvērinātu notāru ar šādiem disciplinārsodiem:

1) pārcelt citā prakses vietā uz laiku līdz gadam;

2) atcelt no amata.

190. Tieslietu ministrs var nodot paša ierosināto disciplinārlietu izskatīšanai Latvijas Zvērinātu notāru padomei.

191. Tieslietu ministrs, pirms viņš izlemj jautājumu par šā likuma 189.panta 1. un 2.punktā noteikto sodu uzlikšanu, disciplinārlietu iesniedz Latvijas Zvērinātu notāru padomei, lai tā sniegtu savu atzinumu.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

192. Disciplinārlietas nav ierosināmas un zvērināti notāri disciplināri nav sodāmi, ja pagājuši divi gadi no pārkāpuma izdarīšanas.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

193. Latvijas Zvērinātu notāru padome un tieslietu ministrs nevar uzlikt zvērinātam notāram nevienu no šā likuma 183. un 189. pantā paredzētajiem sodiem, kā arī nevar izskaidrot viņa rīcības nepareizību, ja tā iepriekš nav pieprasījusi no zvērināta notāra rakstveida paskaidrojumus.

194. Latvijas Zvērinātu notāru padome, disciplinārlietu komisija un tieslietu ministrs var uzlikt zvērinātam notāram par pienākumu personiski ierasties paskaidrojumu sniegšanai mutvārdos. Latvijas Zvērinātu notāru padome un tieslietu ministrs par neierašanos var uzlikt zvērinātam notāram šā likuma 183.pantā paredzētos disciplinārsodus.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

195. Ja zvērināts notārs Latvijas Zvērinātu notāru padomes, disciplinārlietu komisijas vai tieslietu ministra noteiktajā termiņā nedod paskaidrojumus vai neierodas bez attaisnojoša iemesla, lēmums tiek pieņemts, pamatojoties uz lietā noskaidrotajiem apstākļiem un rīcībā esošajām ziņām.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

196. Latvijas Zvērinātu notāru padomei, disciplinārlietu komisijai un tieslietu ministram, izskatot disciplinārlietas, ir tiesības uz klausīt arī citu personu paskaidrojumus, prasīt lietpratēju atzinumus, prasīt ziņas un dokumentus no valsts un pašvaldību institūcijām, kā arī no citām iestādēm, organizācijām un uzņēmēj sabiedrībām (uzņēmumiem) un to amatpersonām.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

197. Latvijas Zvērinātu notāru padomes vai tieslietu ministra lēmumus disciplinārlietās, izņemot tos lēmumus, kas izskaidro zvērināta notāra rīcības nepareizību, disciplināri sodītais var pārsūdzēt tiesā likumā noteiktajā kārtībā.

198. Ja zvērināts notārs, izpildot amata pienākumus, ar nepareizu vai pretlikumīgu darbību vai bezdarbību ir nodarījis kādam zaudējumus, tad neatkarīgi no atbildības disciplinārā vai kriminālā kārtībā tos sedz no zvērināta notāra apdrošināšanas atlīdzības, vai, ja tās nepietiek, no jebkuras zvērināta notāra mantas.

199. Prasības par zaudējumiem, kas cēlušies no zvērināta notāra amata darbības, iesniedzamas tai tiesai, kuras uzraudzībai notārs pakļauts.

K sadaļa

Zvērinātu notāru darbības uzraudzība un sūdzības par notāru darbību

(10.nodaļa pārsaukta par K sadaļu; sadaļas nosaukums 20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

- 200.** Zvērinātu notāru darbības tiešā uzraudzība piekrīt tai apgabaltiesai, kuras apgabalā atrodas viņu amata vieta.
- 201.** Zvērinātu notāru darbību, grāmatas un lietas jebkurā laikā var pārbaudīt apgabaltiesas sūtīts tiesnesis.
- 202.** Apgabaltiesas priekšsēdētājam jāraugās, lai katra pie attiecīgas apgabaltiesas pastāvoša zvērināta notāra darbība, grāmatas un lietas vismaz reizi gadā tiktu pārbaudītas.
- 203.** Par zvērinātu notāru darbībā atklāto nepareizību novēršanu gādā apgabaltiesas priekšsēdētājs, dodot zvērinātiem notāriem norādījumus un rīkojumus un vajadzības gadījumā ierosinot saukt pie disciplinārās vai kriminālās atbildības.
- 204.** Tiklīdz atklājas, ka zvērināts notārs piesavinājies viņam sakarā ar amatu uzticētu mantu, kuras vērtība pārsniedz apdrošināšanas atlīdzību, apgabaltiesas priekšsēdētājs, lai nodrošinātu piesavinātā piedzišanu, nekavējoties dod rīkojumu apķīlāt zvērināta notāra kustamo mantu, kā arī ierakstīt zemesgrāmatā atzīmi attiecībā uz zvērināta notāra nekustamo īpašumu, norādot summu, līdz kādai sniedzas nodrošinājums.

(11.nodaļas nosaukums izslēgts ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

- 205.** Sūdzības par zvērināta notāra nepareizu rīcību, izpildot amata pienākumus, kā arī sūdzības par atteikšanos izpildīt šos pienākumus, iesniedzamas apgabaltiesai, kuras uzraudzībai pakļauta zvērināta notāra darbība, mēneša laikā no dienas, kad zvērināts notārs izpildījis darbību, par kuru iesniegta sūdzība, vai kad viņš atteicies izpildīt šādu darbību.
- 206.** Ja apgabaltiesas priekšsēdētājs neatzīst par iespējamu sūdzībā norādītās nepareizības zvērināta notāra rīcībā novērst, dodot viņam norādījumus uzraudzības kārtībā, tad sūdzību izskata tiesa.

Ja tiesa atzīst par vajadzīgu, tā paziņo par sūdzības iesniegšanu gan pārējām ieinteresētajām personām, gan pašam zvērinātam notāram, informējot par sūdzības izskatīšanas dienu.

Ja apgabaltiesas priekšsēdētājs, iepazīstoties ar sūdzību, konstatē savu tiešu vai netiešu ieinteresētību lietas iznākumā vai citus apstākļus, kas rada pamatotas šaubas par viņa

objektivitāti, viņš nodod šo sūdzību izskatīšanai citam šīs apgabaltiesas tiesnesim, bet, ja tas nav iespējams, — citas apgabaltiesas priekšsēdētājam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

207. *(Izslēgts ar 28.10.2004. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2004.)*

208. Ja tiesa sūdzību par zvērināta notāra rīcību noraida, akta vai apliecinājuma spēku var apstrīdēt vienīgi prasības ceļā.

L sadaļa

Zvērinātu notāru atbrīvošana, atcelšana, pārcelšana un atstādināšana

(12.nodaļa pārsaukta par L sadaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

209. Tieslietu ministrs atbrīvo zvērinātu notāru no amata pēc viņa lūguma vai arī bez šāda lūguma, ja pēdējo divpadsmit mēnešu laikā zvērināts notārs slimības dēļ vairāk nekā septiņus mēnešus (173. pants) nav pildījis savus amata pienākumus.

210. Zvērinātu notāru var atcelt no amata ar tieslietu ministra rīkojumu vai tiesas spriedumu.

211. Tieslietu ministrs atceļ no amata zvērinātu notāru:

- 1) kurš noteiktā laikā nav noslēdzis apdrošināšanas līgumu vai nav iemaksājis kārtējo apdrošināšanas maksājumu;
- 2) kurš noteiktā laikā (13.pants) pēc iecelšanas vai pārcelšanas nav sācis pildīt amata pienākumus;
- 3) kurš bez atļaujas iestājies darbā valsts vai pašvaldības institūcijā vai uzņēmumā vai privātā dienestā (15.pants);
- 4) kuru tiesa atzinusi par maksātnespējīgu parādnieku;
- 5) pret kuru kriminālprocess par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu izbeigts uz nereabilitējoša pamata;
- 6) kurš sodīts par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, neatkarīgi no sodāmības dzēšanas vai noņemšanas;

- 7) kurš agrāk izdarījis tīšu noziedzīgu nodarījumu, bet no soda izciešanas atbrīvots;
- 8) pār kuru nodibināta aizgādība;
- 9) kurš nav nokārtojis ārkārtas kvalifikācijas pārbaudi vai atkārtotu regulāro kvalifikācijas pārbaudi;
- 10) kurš šajā likumā noteiktajā termiņā nav kārtojis kvalifikācijas pārbaudi.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

212. Tieslietu ministrs var atcelt zvērinātu notāru no amata vai pārcelt uz citu prakses vietu 189. pantā paredzētajos gadījumos.

Tieslietu ministra lēmuma par zvērināta notāra pārcelšanu vai atcelšanu pārsūdzēšana neaptur šā lēmuma izpildi līdz galīgā nolēmuma spēkā stāšanās brīdim.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2004. un 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

213. Tieslietu ministrs zvērinātu notāru var atstādināt no amata, ja:

- 1) pret viņu uzsākta kriminālvajāšana par tīša noziedzīga nodarījuma izdarīšanu;
- 2) pret viņu ierosināta disciplinārlieta;
- 3) apturēta apdrošināšanas līguma darbība;
- 4) konstatēts, ka apdrošināšanas līgumā nav ietverti Ministru kabineta apstiprinātie obligātie nosacījumi;
- 5) viņš šajā likumā noteiktajā termiņā nav nokārtojis regulāro kvalifikācijas pārbaudi un nav pagarināts regulārās kvalifikācijas pārbaudes kārtošanas termiņš.

Tieslietu ministra lēmuma par zvērināta notāra atstādināšanu pārsūdzēšana neaptur šā lēmuma izpildi līdz galīgā nolēmuma spēkā stāšanās brīdim.

(28.10.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

M sadaļa

Zvērinātu notāru korporatīvā darbība

(13.nodaļa pārsaukta par M sadaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

XIX nodaļa

Latvijas Zvērinātu notāru kolēģija

(13.nodaļas 1.apakšnodaļa pārsaukta par 19.nodaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

214. Latvijas Zvērinātu notāru kolēģija ir neatkarīga Latvijas zvērinātu notāru profesionāla korporācija, kas apvieno visus Latvijā praktizējošos zvērinātus notārus. Tikai Latvijas Zvērinātu notāru kolēģijai ir šajā likumā noteiktās tiesības un pienākumi.

215. Latvijas Zvērinātu notāru kolēģijā pēc profesijas principa apvienoti zvērināti notāri, lai rūpētos par savas profesijas prestižu, veicinātu zvērinātu notāru profesionālo izaugsmi, radošo spēju izkopšanu un pieredzes apgūšanu, lai izpildītu šajā likumā un citos likumos noteiktos uzdevumus.

216. Latvijas Zvērinātu notāru kolēģija darbojas uz statūtu pamata kā pašpārvaldes publisko tiesību autonomas subjekts.

217. Latvijas Zvērinātu notāru kolēģijas institūcijas ir zvērinātu notāru kopsapulce, Latvijas Zvērinātu notāru padome, disciplinārlietu komisija, iekšējās kontroles komisija un revīzijas komisija.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2004. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2004.)

218. Latvijas Zvērinātu notāru kolēģijas līdzekļus veido summas, kas tiek maksātas no ieņēmumiem par zvērinātu notāru amata pienākumu pildīšanu un sniegto juridisko palīdzību.

219. Lai sniegtu zvērinātiem notāriem materiālu atbalstu, Latvijas Zvērinātu notāru kolēģija var izveidot speciālus fondus no zvērinātu notāru iemaksām, kā arī no fizisko un juridisko personu ziedojumiem.

XX nodaļa

Zvērinātu notāru kopsapulce

*(13.nodaļas 2.apakšnodaļa pārsaukta par 20.nodaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā
23.01.2008.)*

220. Zvērinātu notāru kopsapulci sasauc Latvijas Zvērinātu notāru padome.

221. Tikai zvērinātu notāru kopsapulce:

- 1) nosaka Latvijas Zvērinātu notāru padomes locekļu skaitu;
- 2) ievēlē uz trijiem gadiem Latvijas Zvērinātu notāru padomes priekšsēdētāju, priekšsēdētāja vietnieku, padomes locekļus un revīzijas komisiju;
- 3) apstiprina Latvijas Zvērinātu notāru padomes darbības pārskatu;
- 4) apstiprina Latvijas Zvērinātu notāru padomes budžetu un iepriekšējā gada budžeta izpildes pārskatu;
- 5) pieņem Latvijas Zvērinātu notāru kolēģijas statūtus, notāru ētikas kodeksu, zvērinātu notāru darbības metodiku un citus ar notariāta iekšējo darbību saistītus aktus;
- 6) nosaka kārtību un apmērus, kādos zvērinātiem notāriem un zvērinātu notāru palīgiem izdarāmi maksājumi Latvijas Zvērinātu notāru kolēģijas uzturēšanai no ieņēmumiem par zvērināta notāra amata pienākumu pildīšanu un sniegto juridisko palīdzību;
- 7) apspriež notariāta prakses jautājumus.

222. Ir gada kopsapulces un ārkārtas kopsapulces. Ārkārtas kopsapulces sasauc pēc vajadzības, to sasaukšanu var pieprasīt ne mazāk kā desmitā daļa no visiem zvērinātiem notāriem.

223. Kopsapulce nav tiesīga izlemt šā likuma 221. panta 1., 2., 5. un 6. punktā norādītos jautājumus, ja uz to ieradusies mazāk nekā trešā daļa no visiem zvērinātiem notāriem.

224. Ja zvērinātu notāru kopsapulcē nav kvoruma un tādēļ nav notikušas Latvijas Zvērinātu notāru padomes vēlēšanas, padomes priekšsēdētājs ne vēlāk kā mēneša laikā sasauc jaunu kopsapulci, bet, ja uz šo kopsapulci ierodas mazāk nekā viena trešdaļa no visiem zvērinātiem

notāriem, par to sastāda protokolu, jaunas vēlēšanas nerīko, un padome saglabā savas pilnvaras līdz nākamajai gada kopsapulcei.

225. Zvērinātu notāru kopsapulci prezidē personas, kuras šim nolūkam ievēlē sanākušie zvērināti notāri no sava vidus. Protokolu paraksta zvērināti notāri, kuriem to uzdod kopsapulce.

226. Latvijas Zvērinātu notāru padomes vēlēšanas zvērinātu notāru kopsapulcē izdarāmas pēc tam, kad kopsapulce ir apspriedusi Latvijas Zvērinātu notāru padomes darbības pārskatu un iepriekšējā gada budžeta izpildes pārskatu un noteikusi ievēlējamo Latvijas Zvērinātu notāru padomes locekļu skaitu.

227. Latvijas Zvērinātu notāru padomi, tās priekšsēdētāju, priekšsēdētāja vietnieku un revīzijas komisiju ievēlē, aizklāti balsojot, ar vienkāršu balsu vairākumu.

Pārējos jautājumus kopsapulce izlemj, atklāti balsojot, ar vienkāršu balsu vairākumu.

228. Jaunievēlētā Latvijas Zvērinātu notāru padome sāk pildīt savus pienākumus pēc divām nedēļām no ievēlēšanas dienas.

XXI nodaļa

Zvērinātu notāru padome un revīzijas komisija

(13.nodaļas 3.apakšnodaļa pārsaukta par 21.nodaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

229. Latvijas Zvērinātu notāru padome ir zvērinātu notāru pārstāvības un uzraudzības institūcija, kā arī Latvijas Zvērinātu notāru kolēģijas pārvaldes un izpildu institūcija.

230. Latvijas Zvērinātu notāru padome:

- 1) sargā zvērinātu notāru amata godu un cieņu;
- 2) pārzina Latvijas Zvērinātu notāru kolēģijas organizācijas lietas;
- 3) pārstāv Latvijas Zvērinātu notāru kolēģiju un legāli izsaka zvērinātu notāru viedokli attiecībā ar valsts un pašvaldību institūcijām, citām iestādēm un amatpersonām, kā arī attiecībā ar starptautiskām organizācijām;

- 4) nodrošina zvērinātu notāru profesionālo izaugsmi, pieprasa un apkopo informāciju par zvērinātu notāru praksi, gādā par tās saskaņošanu, iesniedz ierosinājumus un dod atzinumus likumdošanas un notariālās prakses jautājumos;
- 5) pārzina zvērinātu notāru palīgu sagatavošanu;
- 6) uzrauga un kontrolē zvērinātu notāru un zvērinātu notāru palīgu darbību, izskata par viņiem iesniegtās sūdzības un ziņojumus, kā arī uzliek viņiem disciplinārsodus;
- 7) pēc zvērināta notāra vai klienta lūguma nosaka atlīdzības apmēru par zvērināta notāra darbībām gadījumos, kad par to takse nav paredzēta vai par to radušās domstarpības;
- 8) izveido zvērinātu notāru amata darbību iekšējās kontroles pastāvīgu komisiju un nosaka tās darbības kārtību;
- 9) Ministru kabineta noteiktajā kārtībā reizi pusgadā sniedz tieslietu ministram pārskatu par zvērinātu notāru veiktajām darbībām;
- 10) veic citus pienākumus, kas noteikti normatīvajos aktos vai ko uzdevusi Latvijas Zvērinātu notāru kolēģija.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2004. un 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

- 231.** Latvijas Zvērinātu notāru padomes sēde ir pilntiesīga, ja tajā piedalās ne mazāk kā puse no visiem padomes locekļiem, to skaitā padomes priekšsēdētājs vai viņa vietnieks.
- 232.** Latvijas Zvērinātu notāru padome lēmumus pieņem, atklāti balsojot, ar vienkāršu balsu vairākumu. Balsīm sadaloties līdzīgi, izšķirošā ir priekšsēdētāja balss.
- 233.** Latvijas Zvērinātu notāru padomes lēmumus ieinteresētās personas var pārsūdzēt mēneša laikā no lēmuma pieņemšanas dienas likumā noteiktajos gadījumos.
- 234.** Latvijas Zvērinātu notāru padomes finansiālo darbību kontrolē revīzijas komisija.
- 235.** Latvijas Zvērinātu notāru padomes locekļa pilnvarojums izbeidzas līdz ar viņa atteikšanos no padomes locekļa amata, atcelšanu vai atteikšanos no zvērināta notāra amata, zvērināta notāra darbības izbeigšanu vai pārtraukšanu citu iemeslu dēļ.

Ja darbu Latvijas Zvērinātu notāru padomē šā panta pirmajā daļā minēto iemeslu dēļ izbeidz viens vai vairāki padomes locekļi (arī priekšsēdētājs vai priekšsēdētāja vietnieks), padome divu mēnešu laikā sasauc zvērinātu notāru kopsapulci un izsludina vēlēšanas padomes sastāva papildināšanai līdz kārtējām vēlēšanām.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

236. Latvijas Zvērinātu notāru padomei ir zīmogs ar valsts mazo ģerboni un Latvijas Zvērinātu notāru padomes nosaukumu. Latvijas Zvērinātu notāru padome atrodas Rīgā.

237. Latvijas Zvērinātu notāru padomes locekļi izpilda savus pienākumus kā goda amatu, bez atlīdzības. Padomes locekļiem ir tiesības no padomes budžeta saņemt atlīdzību par ceļa un citiem tiešajiem izdevumiem, ja šie izdevumi radušies, izpildot padomes locekļa amata pienākumus.

N sadaļa

Zvērinātu notāru finansiālā darbība

(14.nodaļa pārsaukta par N sadaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

238. Zvērināti notāri piekopj brīvo profesiju.

239. Zvērinātu notāru profesionālā darbība (prakse) ir intelektuāls darbs, un tās mērķis nav peļņas gūšana.

240. Zvērinātu notāru prakse tiek organizēta tikai šajā likumā noteiktajā veidā.

241. Zvērināti notāri praksi uzsāk tikai pēc viņu iekļaušanas zvērinātu notāru sarakstā.

Tieslietu ministrs par to paziņo attiecīgajai Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajai iestādei.

Par savas prakses vietas adresi un tās maiņu zvērinātam notāram jāziņo attiecīgajai Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālajai iestādei.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 28.10.2004. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2004.)

241.¹ Ja zvērināta notāra amata pienākumu pildīšana ir īpaši nepieciešama attiecīgā apdzīvotā vietā, lai nodrošinātu iedzīvotājiem pieejamu notariālo palīdzību, zvērināta notāra prakses uzturēšanai var piešķirt finansējumu no valsts budžeta Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(28.10.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.11.2004.)

242. Ja zvērināts notārs pieļāvis klienta tiesību aizskārums un tā sekas ir kāds zaudējums, klientam ir tiesības prasīt apmierinājumu no zvērināta notāra, ciktāl viņu par šo aizskārums var vainot.

243. Piedāvāt notāra palīdzību un juridisko palīdzību lietu vešanai zemesgrāmatu nodaļās, kā arī reklamēt šādu palīdzību ir tiesīgi vienīgi Latvijas zvērināti notāri.

Latvijas zvērinātu notāru reklāmas noteikumus nosaka Latvijas Zvērinātu notāru kolēģijas statūti.

244. Savā profesionālajā darbībā zvērināti notāri ir finansiāli patstāvīgi.

245. Zvērināti notāri praktizē vienīgi individuāli, bet sadarbība ar citiem zvērinātiem notāriem pieļaujama tehniskajos un saimnieciskajos jautājumos.

246. Zvērināti notāri praktizē tieši un personiski.

247. Zvērināti notāri uz darba līguma pamata var pieņemt darba tehnisko, saimniecisko vai konsultatīvo personālu, par kura darbību viņi atbild un kuram ir aizliegts nodarboties ar juridiskās palīdzības sniegšanu.

248. Zvērināti notāri kārtro savu ieņēmumu un izdevumu uzskaiti. Ieņēmumus no zvērināta notāra prakses veido klientu maksājumi par notariālo darbību pildīšanu un sniegto juridisko palīdzību. Zvērinātu notāru izdevumi ir izdevumi, kas saistīti ar notariālo darbību pildīšanu, juridiskās palīdzības sniegšanu vai noteikti šajā likumā.

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

249. *(Izslēgts ar 24.10.2002. likumu, kas stājas spēkā 01.01.2003.)*

O sadaļa

Mantojuma lietu vešana

(15.nodaļa pārsaukta par O sadaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

XXII nodaļa

Mantojuma lietu vešanas vispārīgie noteikumi

(15.nodaļas 1.apakšnodaļa pārsaukta par 22.nodaļu; nodaļas nosaukums 20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

250. Zvērināts notārs mantojuma lietu uzsāk pēc tam, kad saņemts mantošanas iesniegums.

251. Ir šādi mantošanas iesniegumi:

1) par mantojuma pieņemšanu;

2) par apstiprināšanu mantojuma tiesībās;

3) par pēdējās gribas rīkojuma akta stāšanos likumīgā spēkā;

4) par mantojuma atraidīšanu;

5) par pēdējās gribas rīkojuma akta nolasīšanu;

6) par atteikšanos no testamentārās mantošanas;

7) par izsludināšanu;

8) par mantinieku uzaicināšanu;

9) par mantojuma apsardzību.

252. Mantošanas iesniegumu iesniedz zvērinātam notāram, kas praktizē tajā apgabaltiesas darbības teritorijā, kur bija mantojuma atstājēja pēdējā dzīvesvieta, bet, ja tā nav zināma, — pēc mantojamās mantas vai tās galvenās daļas atrašanās vietas.

253. Mantošanas iesniegumā iesniedzējs norāda mantojuma atstājēja vārdu un uzvārdu, viņa nāves dienu un pēdējo dzīvesvietu, bet, ja tā nav zināma, — mantojamās mantas vai tās galvenās daļas atrašanās vietu.

254. Mantošanas iesniegumu, kurā izteikta griba par mantojuma pieņemšanu vai atraidīšanu, zvērināts notārs taisa kā notariālo aktu. Uzsākot mantošanas lietu pēc cita mantošanas iesnieguma, zvērināts notārs šajā likumā noteiktajā kārtībā apliecina iesniedzēja paraksta īstumu.

Mantošanas iesniegumu jau uzsāktā mantošanas lietā, ja tajā netiek izteikta griba par mantojuma pieņemšanu vai atraidīšanu, zvērināts notārs neapliecina, bet pārliecinās par iesniedzēja identitāti.

Minēto iesniegumu var apliecināt arī Civillikuma 1474.pantā minētās iestādes vai amatpersonas.

255. Ja zvērinātam notāram iesniegts cita zvērināta notāra apliecināts mantošanas iesniegums, zvērināts notārs uz tā atzīmē saņemšanas datumu.

256. Ja iesniegtais mantošanas iesniegums nav apliecināts atbilstoši šā likuma prasībām, zvērināts notārs nekavējoties paziņo iesniedzējam par nepieciešamību iesniegt jaunu, attiecīgi apliecinātu mantošanas iesniegumu.

257. Pirms mantojuma lietas uzsākšanas zvērināts notārs pārliecinās mantojumu reģistrā, vai mantojuma lietu nav uzsācis cits zvērināts notārs.

258. Mantojumu reģistrā ieraksta mantojuma atstājēja vārdu, uzvārdu, personas kodu, tā zvērināta notāra vārdu, uzvārdu un prakses vietas adresi, kurš ved mantojuma lietu.

Mantojumu reģistra vienīgā īpašniece ir Latvijas valsts. Mantojumu reģistra turētājs ir Latvijas Zvērinātu notāru kolēģija.

Ieinteresētās personas var ieskatīties mantojumu reģistrā un saņemt no tā izrakstus.

259. Ja mantojumu reģistrā nav ziņu par mantojuma atstājēju, zvērināts notārs uzsāk mantojuma lietu un paziņo par to Latvijas Zvērinātu notāru padomei iekļaušanai mantojumu reģistrā.

XXIII nodaļa

Pārdzīvojušā laulātā tiesību apliecināšana

(15.nodaļas 2.apakšnodaļa pārsaukta par 23.nodaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

260. Mantojuma lietā zvērināts notārs, pamatojoties uz pārdzīvojušā laulātā iesniegumu, taisa apliecinājumu par mantojuma atstājēja laulātā mantas daļu laulāto kopmantā, tas ir, laulāto kopīgajā mantā vai laulāto mantas kopībā (apliecību par laulātā mantas daļu).

261. Pārdzīvojušā laulātā iesniegumu, kurā norādīts mantojamās mantas sastāvs un kārtība un laulāto mantiskās attiecības (likumiskās vai līgumiskās), zvērināts notārs apliecina šā likuma 139.⁵ pantā noteiktajā kārtībā un brīdina iesniedzēju par kriminālatbildību.

Pārdzīvojušā laulātā iesniegumam pievienojami dokumenti, kas apliecina iesniegumā minētos faktus.

262. Zvērināts notārs mantojumu pārņēmušiem mantiniekiem nosūta paziņojumu šā likuma 136.pantā noteiktajā kārtībā, kurā atsauksmes sniegšanai nosaka termiņu, ne īsāku par mēnesi.

Paziņojumam pievieno šā likuma 261.pantā minēto notariālā akta norakstu.

263. Ja mantojumu pieņēmušie mantinieki paziņojumā noteiktajā termiņā nesniedz atsauksmi, uzskatāms, ka viņi piekrituši pārdzīvojušā laulātā iesniegumam.

264. Ja tiek panākta pārdzīvojušā laulātā un mantojumu pieņēmušo mantinieku vienošanās, zvērināts notārs taīsa attiecīgu notariālo aktu.

265. Ja mantojumu pieņēmušie mantinieki rakstveidā izteikuši iebildumus, ar tiem iepazīstina pārdzīvojušo laulāto.

Zvērināts notārs veic darbības, lai tuvinātu pušu viedokļus un panāktu vienošanos.

266. Ja pušu vienošanās nav panākta vai mantinieki nav snieguši savu atsauksmi (263.pants), zvērināts notārs, pamatojoties uz mantojuma lietā esošajiem dokumentiem, taīsa apliecību par laulātā mantas daļu.

267. Apliecībā par laulātā mantas daļu norāda:

- 1) mantojuma atstājēja vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja tā nav, — dzimšanas gadu, dienu un mēnesi, kā arī dzimšanas vietu);
- 2) mantojuma atklāšanās dienu;
- 3) laulātā vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja tā nav, — dzimšanas gadu, dienu un mēnesi, kā arī dzimšanas vietu);
- 4) zvērināta notāra konstatētos faktus;
- 5) laulāto mantas sastāvu;
- 6) laulātā mantas daļu laulāto kopmantā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

268. Par to, ka ir izsniegta apliecība par laulātā mantas daļu, zvērināts notārs paziņo mantojumu pieņēmušajiem mantiniekiem.

Apliecību par laulātā mantas daļu var apstrīdēt tiesā prasības kārtībā.

XXIV nodaļa

Pēdējās gribas rīkojumu nolasīšana un stāšanās likumīgā spēkā

(15.nodaļas 3.apakšnodaļa pārsaukta par 24.nodaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

269. Ja mantojuma lietu uzsācis cits zvērināts notārs, mantošanas iesniegumu kopā ar tam pievienotajiem dokumentiem nekavējoties nosūta mantojuma lietu uzsākušajam zvērinātam notāram un paziņo par to iesniedzējam.

270. Tiklīdz pēdējās gribas rīkojuma akts (testaments, mantojuma līgums) iesniegts, zvērināts notārs, kurš ved mantojuma lietu, nenogaidot lūgumu, nosaka akta nolasīšanas dienu, paziņo to visiem zināmajiem mantiniekiem un izliek sludinājumu zvērināta notāra prakses vietas telpās visiem redzamā vietā.

271. Zvērināts notārs, kuram glabāšanā nodots pēdējās gribas rīkojuma akts, tiklīdz viņam kļuvis zināms par testatora nāvi, nosaka akta nolasīšanas dienu, paziņo to visiem zināmajiem mantiniekiem un izliek sludinājumu zvērināta notāra prakses vietas telpās visiem redzamā vietā.

272. Noteiktajā dienā zvērināts notārs atver un nolasa pēdējās gribas rīkojuma aktu.

Ja ir vairāki pēdējās gribas rīkojuma akti, tos visus atver un nolasa. Atver un nolasa arī tādus pēdējās gribas rīkojuma aktus, par kuriem apgalvo, ka tie ir nelikumīgi vai viltoti. Nolasot pēdējās gribas rīkojuma aktu, ievēro Civillikuma 785.panta noteikumus.

Ja pēdējās gribas rīkojuma akts ir vairākos vienāda satura oriģināleksemplāros, nolasāms tikai viens no tiem.

Noraksta nolasīšana nav pielīdzināma oriģināla nolasīšanai, izņemot gadījumu, kad oriģināls ir nozudis vai nav iespējams to drīzumā iesniegt; tādā gadījumā ieinteresētajām personām

tiesā jāpierāda, ka pēdējās gribas rīkojuma akts tiešām pastāv un, ja noraksts nav pienācīgi apliecināts, jāpierāda arī tā saturs.

273. Par pēdējās gribas rīkojuma akta atvēršanu un nolasīšanu taisa notariālo aktu (apliecība par pēdējās gribas rīkojuma akta nolasīšanu), kurā norāda testamentā ietvertos novēlējumus un ziņas par to, vai:

- 1) zīmogi bijuši neskarti, ja akts bijis aizzīmogots;
- 2) bijuši iebildumi pret pēdējās gribas rīkojuma akta īstumu vai likumīgo spēku;
- 3) pēdējās gribas rīkojuma aktā nav nekādu īpatnību — labojumu, svītrojumu, dzēsumu, piemetinājumu.

Zvērināts notārs pats neierosina jautājumu par pēdējās gribas rīkojuma akta neatbilstību likumam.

274. Kad nolasīts testaments, kurā ir novēlējums vispārnodevējiem un labdarīgiem mērķiem, zvērināts notārs nosūta prokuroram izrakstu no testamenta kopā ar ziņām par testamenta izpildītāju vai to personu vārdu, uzvārdu un dzīvesvietu, kuras iesniegušas testamentu nolasīšanai.

275. Pēc pēdējās gribas rīkojuma akta nolasīšanas zvērināts notārs, kurš to nolasījis, paziņo par mantojuma atklāšanos un mantojuma pieņemšanas termiņiem pēdējās gribas rīkojuma aktā minētajām personām, kuras nav bijušas klāt šā akta nolasīšanā.

Paziņojumu nosūta ierakstītā vēstulē kopā ar izrakstu no notariālo aktu grāmatas par pēdējās gribas rīkojuma akta atvēršanu un nolasīšanu.

276. Ja saskaņā ar mantojumu reģistra ziņām mantojuma lietu uzsācis cits zvērināts notārs, tas zvērināts notārs, kuram glabāšanā nodots pēdējās gribas rīkojuma akts, informē šo zvērinātu notāru par pēdējās gribas rīkojuma akta nolasīšanas laiku un vietu.

Pēc pēdējās gribas rīkojuma akta nolasīšanas zvērināts notārs, kuram glabāšanā bija nodots pēdējās gribas rīkojuma akts, izrakstu no notariālo aktu grāmatas par šā akta atvēršanu un

nolasīšanu kopā ar pēdējās gribas rīkojumiem ierakstītā vēstulē nosūta mantojuma lietu uzsākušajam zvērinātam notāram.

277. Ja nepieciešams (293.pants), zvērināts notārs šajā likumā noteiktajā kārtībā izsludina mantojuma atklāšanos.

278. Ja testamentā ir norādīts termiņš mantojuma pieņemšanai, zvērināts notārs, nosakot mantošanas iesnieguma iesniegšanas termiņu, to ņem vērā.

279. Paziņojumā norādītajā termiņā testamentārajam mantiniekam ir tiesības iesniegt zvērinātam notāram mantošanas iesniegumu, bet personai, kuras tiesības ar pēdējās gribas rīkojumu ir aizskartas, — iesniegt iebildumus un apstrīdēt testamentu tiesā.

280. Pēdējās gribas rīkojuma akta oriģināls glabājas tā zvērināta notāra lietās, kurš ved mantojuma lietu. Ieinteresētās personas var ar pēdējās gribas rīkojuma aktu iepazīties, mantiniekiem pēc viņu lūguma var izsniegt tā norakstus ar uzrakstu, ka pēdējās gribas rīkojuma akts ir nolasīts.

281. Iesniedzot zvērinātam notāram iesniegumu par pēdējās gribas rīkojuma akta stāšanos likumīgā spēkā, iesniegumam pievieno:

- 1) pēdējās gribas rīkojuma aktu, ja šis akts nav zvērināta notāra rīcībā;
- 2) mantojuma atstājēja miršanas apliecību;
- 3) pierādījumus par mantojuma atstājēja pēdējo dzīvesvietu;
- 4) mantojamās mantas sarakstu ar mantas novērtējumu.

Iesniegumā norādāmi visi iesniedzējam zināmie mantinieki.

Šā panta pirmajā daļā minētie dokumenti iesniegumam nav jāpievieno, ja tie ir mantojuma lietā.

Šajā pantā minēto iesniegumu zvērināts notārs apliecina šā likuma 139.⁵ pantā noteiktajā kārtībā un brīdina iesniedzēju par kriminālatbildību.

282. Ja zvērināts notārs, kurš ved mantojuma lietu, saņem tiesas paziņojumu, ka celta prasība par pēdējās gribas rīkojuma akta apstrīdēšanu, viņš aptur lietvedību mantojuma lietā līdz strīda izšķiršanai tiesā.

283. Ja pēdējās gribas rīkojuma akts ar tiesas spriedumu atzīts par spēkā neesošu pilnā apjomā, zvērināts notārs aicina likumiskos mantiniekus izteikt gribu par mantojuma pieņemšanu vai tā atraidīšanu.

284. Atzīstot mantošanas iesniegumu par pamatotu, zvērināts notārs taisa notariālo aktu par pēdējās gribas rīkojuma akta stāšanos likumīgā spēkā (mantojuma apliecību) un norāda:

- 1) mantojuma atstājēja vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja tā nav, — dzimšanas gadu, dienu un mēnesi, kā arī dzimšanas vietu);
- 2) mantojuma atklāšanās dienu;
- 3) mantošanas pamatu;
- 4) mantinieka vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja tā nav, — dzimšanas gadu, dienu un mēnesi, kā arī dzimšanas vietu);
- 5) mantojamās mantas sastāvu.

Zvērināts notārs uz pēdējās gribas rīkojuma akta taisa apliecinājuma uzrakstu par tā nolasišanu un stāšanos likumīgā spēkā kopumā vai daļā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

285. Notariālo aktu par pēdējās gribas rīkojuma akta stāšanos likumīgā spēkā zvērināts notārs taisa pēc tam, kad izbeidzies mantojuma atstājēja norādītais termiņš mantojuma pieņemšanai, bet, ja tāds nav norādīts, — paša zvērināta notāra vai likumā noteiktais termiņš mantojuma pieņemšanai.

286. Ja pēdējās gribas rīkojuma aktu tiesa ir atzinusi par spēkā neesošu daļā, zvērināts notārs taisa aktu par pēdējās gribas rīkojuma akta stāšanos likumīgā spēkā pārējā daļā.

287. Pēdējās gribas rīkojuma akts ar zvērināta notāra uzrakstu par tā stāšanos likumīgā spēkā tiek pievienots notariālā akta par pēdējās gribas rīkojuma stāšanos likumīgā spēkā mantojuma apliecības oriģinālam, bet mantiniekiem vai testamenta izpildītājam izsniedz notariālā akta izrakstus.

(28.10.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.11.2004.)

XXV nodaļa

Mantojuma apsardzība

(15.nodaļas 4.apakšnodaļa pārsaukta par 25.nodaļu; nodaļas nosaukums 20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

288. Par mantojamās mantas apsardzību gādā zvērināts notārs, kurš ved mantojuma lietu.

289. Mirušās personas mantu apsargāt var lūgt:

1) mantinieks;

2) testamenta izpildītājs vai mantojuma aizgādnis;

3) mirušās personas darbavietas administrācija — bet tikai attiecībā uz darbavietas naudu, lietām vai dokumentiem, kas palikuši mirušās personas mantā;

4) kreditori — attiecībā uz tādām pretenzijām, kas viņiem ar tiesas spriedumu piespriestas vai nodrošinātas. Šajā gadījumā apsargājama tikai tā mantojamās mantas daļa, ar kuru pietiek minēto pretenziju apmierināšanai.

290. Likumā noteiktajos gadījumos (Civillikuma 659.pants) zvērināts notārs gādā par mantojuma apsardzību pēc jebkuras personas paziņojuma, ja viņam droši zināms par mantojuma atstājēja nāvi.

291. Atzinis, ka ir pamats mantojuma apsardzībai, zvērināts notārs aicina zvērinātu tiesu izpildītāju veikt visas nepieciešamās darbības mantojuma apsardzībai.

292. Mantojuma apsardzības līdzekļi ir mantojamās mantas:

1) aizzīmogošana;

2) aprakstīšana un novērtēšana;

3) nodošana glabāšanā.

Zvērināts notārs, pamatojoties uz mantojuma lietu, aicinājumā norāda uz attiecīga mantojuma apsardzības līdzekļa piemērošanu vai nepieciešamību.

XXVI nodaļa

Sludinājums par mantojuma atklāšanos

*(15.nodaļas 5.apakšnodaļa pārsaukta par 26.nodaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā
23.01.2008.)*

293. Mantojuma atklāšanos zvērināts notārs izsludina pēc ieinteresēto personu lūguma vai pēc sava ieskata (Civillikuma 659. un 665.pants) gadījumos, kad:

1) mantinieki nav zināmi;

2) nav droši zināms, ka mantojuma tiesību pieteicēji ir vienīgie un tuvākie mantinieki;

3) mantinieki ir zināmi, bet negrib vai nevar pieņemt mantojumu vai izteic vēlēšanos to pieņemt ne citādi kā uz inventāra tiesības pamata;

4) mantiniekiem, testamenta izpildītājiem vai mantojuma aizgādnim nav zināmi uz mantojamo mantu gulošie parādi.

294. Izsludināt mantojuma atklāšanos var lūgt mantinieks, persona, kurai ir tiesības mantot pēc mantot aicinātā (substitūts, pēcmantinieks), testamenta izpildītājs, mantojuma aizgādnis un personas, kas pieteikušas pretenzijas uz mantojumu kā legatāri vai kreditori.

295. Iesniegums par izsludināšanu iesniedzams zvērinātam notāram, kurš ved mantojuma lietu, bet, ja mantojuma lieta nav uzsākta, — šā likuma 251.pantā minētajam zvērinātam notāram.

296. Izsludināšanas iesniegumā norāda:

1) apstākļus, uz kuriem dibināts lūgums par izsludināšanu, un pierādījumus, kas to apstiprina;

2) lietā ieinteresētās personas, kas pieteicējam zināmas, un šo personu dzīvesvietu.

297. Sludinājumā zvērināts notārs uzaicina pieteikties visus tos, kuriem kā mantiniekiem, kreditoriem vai kā citādi ir kādas tiesības uz mantojumu. Uzaicinājuma termiņš, ja likumā nav noteikts citādi, nosakāms pēc zvērināta notāra ieskatiem. Tas nedrīkst būt īsāks par trim mēnešiem no uzaicinājuma publicēšanas dienas.

298. Ja izsludināšana notiek sakarā ar testamenta nolasišanu, zvērināts notārs ar sludinājumu uzaicina personas, kurām ir iebildumi pret testamentu, pieteikt savas tiesības, norādot, ka pretējā gadījumā testaments tiks atzīts par likumīgā spēkā stājušos.

299. Šā likuma 297. un 298.pantā minētie sludinājumi ir apvienojami.

300. Sludinājums par mantojuma atklāšanos publicējams laikrakstā "Latvijas Vēstnesis", bet, ja mantojamās mantas vērtība pēc zvērināta notāra rīcībā esošajām ziņām nepārsniedz tūkstoš latus, sludinājums izliekams zvērināta notāra prakses vietas telpās visiem redzamā vietā.

Par izsludināšanu un sludinājuma saturu zvērināts notārs nekavējoties paziņo viņam zināmām ieinteresētajām personām un Latvijas Zvērinātu notāru padomei iekļaušanai mantojumu reģistrā.

XXVII nodaļa

Mantojuma pieņemšana

(15.nodaļas 6.apakšnodaļa pārsaukta par 27.nodaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

301. Ja mantinieki nav izteikuši savu gribu pieņemt mantojumu, personas, kurām ir tiesības mantot pēc mantot aicinātā (substitūti, pēcmantinieki), kā arī mantojuma atstājēja kreditori un legatāri var iesniegt zvērinātam notāram atbilstoši šā likuma 293.panta noteikumiem iesniegumu par mantinieku uzaicināšanu izteikt savu gribu par mantojuma pieņemšanu (Civillikuma 697. un 698.pants).

302. Iesniegumā par mantinieku uzaicināšanu izteikt savu gribu par mantojuma pieņemšanu norāda:

- 1) mantot aicinātās personas, ja tās ir zināmas;
- 2) mantošanas pamatu (mantošana, pamatojoties uz likumu, testamentu vai mantojuma līgumu);
- 3) iesniedzēja pretenziju uz mantojumu.

303. Zvērināts notārs nepārbauda iesniedzēja pretenzijas pareizību.

304. Ja mantinieki ir zināmi, zvērināts notārs, neizsludinot mantojuma atklāšanos, aicina iesniegumā norādītos mantiniekus, nosakot termiņu atbilstoši šā likuma 297.pantam, paziņot, vai viņi vēlas mantojumu pieņemt vai to atraidīt (Civillikuma 697. un 698.pants).

305. Ja mantinieki iesniedzējam nav zināmi, zvērināts notārs laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" izsludina mantojuma atklāšanos, uzaicina mantiniekus, nosakot termiņu atbilstoši šā likuma 297.pantam, un paziņo par to zināmajiem mantiniekiem un Latvijas Zvērinātu notāru padomei iekļaušanai mantojumu reģistrā.

306. Ja uzaicinājumā noteiktajā termiņā mantinieks nav pieteicies vai arī ir atteicies no mantojuma, zvērināts notārs taīsa ar valsts nodevu neapmaksājamo notariālo aktu par mantojuma lietas izbeigšanu. Notariālā akta izrakstu nosūta Finanšu ministrijai.

Aktā par mantojuma lietas izbeigšanu norāda:

- 1) mantojuma atstājēja vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja tāda nav, — dzimšanas laiku un vietu);
- 2) mantojuma atklāšanās dienu;
- 3) ieinteresēto personu, kura lūgusi uzaicināt mantiniekus;
- 4) mantojuma izsludināšanas dienu;
- 5) mantojamās mantas sastāvu, ja tāds ir norādīts;

6) pieteiktās kreditoru pretenzijas;

7) konstatējumu, ka mantinieki izsludinātajā termiņā nav pieteikušies, mantojamā manta atzīstama par bezmantinieka mantu un saskaņā ar Civillikuma 416.pantu piekrīt valstij.

Šajā pantā minētais akts ir pamats mantas reģistrācijai uz valsts vārda, kā arī mantojumā ietilpstošā nekustamā īpašuma ierakstīšanai zemesgrāmatā.

(28.10.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.11.2004.)

307. Iesniegumu par mantojuma pieņemšanu uz inventāra tiesības (Civillikuma 709.pants) pamata var iesniegt divu mēnešu laikā no dienas, kad mantiniekiem kļuvis zināms par mantojuma atklāšanos.

308. Pēc iesnieguma saņemšanas zvērināts notārs aicina zvērinātu tiesu izpildītāju, bet, ja mantojums atrodas ārpus pilsētas, — attiecīgo bāriņtiesu sastādīt inventāra sarakstu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

309. Iesniegumu par atteikšanos no mantošanas vai mantojuma atraidīšanu (Civillikuma 609., 651., 689. un 775.—783.pants) rakstveidā var iesniegt zvērinātam notāram, kurš ved mantojuma lietu.

XXVIII nodaļa

Apstiprināšana mantojuma tiesībās pēc likuma

(15.nodaļas 7.apakšnodaļa pārsaukta par 28.nodaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

310. Likumiskie mantinieki var iesniegt zvērinātam notāram mantošanas iesniegumu par apstiprināšanu mantojuma tiesībās.

311. Mantošanas iesniegumu iesniedz zvērinātam notāram, kas praktizē tajā apgabaltiesas darbības teritorijā, kurā bija mantojuma atstājēja pēdējā dzīvesvieta, bet, ja tā nav zināma, — pēc mantojamās mantas vai tās galvenās daļas atrašanās vietas.

312. Mantošanas iesniegumam pievieno:

1) mantojuma atstājēja miršanas apliecību;

2) pierādījumus par mantojuma atstājēja pēdējo dzīvesvietu;

- 3) mantojamās mantas sarakstu ar mantas novērtējumu;
- 4) pierādījumus, kas apstiprina iesniedzēja tiesības mantot;
- 5) ziņas par visiem zināmajiem mantiniekiem.

Šajā pantā minēto iesniegumu zvērināts notārs apliecina šā likuma 139.⁵ pantā noteiktajā kārtībā un brīdina iesniedzēju par kriminālatbildību.

313. Pēc iesnieguma saņemšanas zvērināts notārs šajā likumā noteiktajos gadījumos izsludina mantojuma atklāšanos.

314. Apstiprināšana mantojuma tiesībās notiek tikai pēc tam, kad izbeidzies sludinājumā vai likumā noteiktais mantojuma pieņemšanas termiņš.

315. Ja rodas strīds par mantojuma tiesībām, tas izšķirams tiesā prasības kārtībā.

316. Atzīstot mantošanas iesniegumu par pamatotu, zvērināts notārs taīsa notariālo aktu par apstiprināšanu mantojuma tiesībās pēc likuma (mantojuma apliecību), kurā norāda, vai iesniedzējs ieguvī visu mantojumu kā vienīgais mantinieks vai arī kā līdzmantinieks noteiktu tā domājamo daļu.

317. Atzīstot mantojuma tiesības, likumam neatbilstošas mantinieku savstarpējās vienošanās nav ņemamas vērā.

318. Mantojuma apliecībā norāda:

- 1) mantojuma atstājēja vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja tā nav, — dzimšanas laiku un vietu);
- 2) mantojuma atklāšanās dienu;
- 3) mantošanas pamatu;
- 4) mantinieka vārdu, uzvārdu, personas kodu (ja tā nav, — dzimšanas laiku un vietu);

5) mantinieku mantojuma daļu, domājamo daļu lielumu;

6) mantojamās mantas sastāvu.

319. Mantojuma apliecību paraugus apstiprina Ministru kabinets.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

XXIX nodaļa

Mantojuma dališana

(15.nodaļas 8.apakšnodaļa pārsaukta par 29.nodaļu ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

320. Mantojumu dala mājas kārtībā vai pie notāra, izņemot gadījumu, kad pastāv līdzmantinieku strīds par mantojuma sadali.

321. Sastādot mantojuma sadales projektu, zvērināts notārs uzaicina visus līdzmantiniekus.

Zvērināts notārs veic darbības, lai tuvinātu pušu viedokļus un panāktu vienošanos.

322. Zvērināts notārs, kurš sastāda mantojuma sadales projektu, var aicināt zvērinātu tiesu izpildītāju sastādīt mantas aprakstes aktu un, ja nepieciešams, pieaicināt ekspertu mantas novērtēšanai.

323. Mantojuma sadales projektā zvērināts notārs pamato tajā noteikto mantojuma sadales kārtību.

324. Ja līdzmantinieki piekrīt zvērināta notāra sastādītajam mantojuma sadales projektam, zvērināts notārs vienošanos par mantojuma sadali attiecīgi apliecina.

Pārejas noteikumi

(24.10.2002. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 01.01.2003.)

1. Ja par notariālā akta taisīšanu un akta apliecināšanu uzrādījuma kārtībā zvērinātu notāru amata atlīdzības takse nosaka atšķirīgas likmes, abos gadījumos piemērojama zemākā likme.

2. Valsts nodeva par notariālā akta taisīšanu un akta apliecināšanu uzrādījuma kārtībā ir viens lats. Šajos gadījumos valsts nodeva par īpašuma tiesību un ķīlas tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatā iekasējama pirms šo tiesību nostiprināšanas zemesgrāmatā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un apmērā.

3. Šā likuma 9.panta 3.punkta "b" apakšpunkts stājas spēkā 2012.gada 1.janvārī un piemērojams personām, kuras tiek ieceltas amatā pēc 2012.gada 1.janvāra.

4. *(Izslēgts ar 28.10.2004. likumu, kas stājas spēkā 26.11.2004.)*

5. Šā likuma 147.panta 3.punkts piemērojams personām, kuras tiek ieceltas amatā pēc 2003.gada 1.janvāra.

6. Gadījumos, kad likums gribas izteikumiem nosaka notariālu apliecinājumu, publisku apliecinājumu vai apliecinājumu uzrādījuma kārtībā, zvērināts notārs taisa notariālo aktu (82.pants). Gadījumos, kad likums nosaka parakstu notariālu apliecināšanu, publisku apliecināšanu vai apliecināšanu uzrādījuma kārtībā, zvērināts notārs apliecina arī rīcībspēju.

7. Līdz Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2005.gada 1.aprīlim ir spēkā Tieslietu ministrijas 1998.gada 17.februāra ieteikumi "Atlīdzības takse par zvērinātu notāru sniegto juridisko palīdzību" un Finanšu ministrijas 1995.gada 13.februāra noteikumi "Par Zvērinātu notāru profesionālās darbības civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas noteikumiem".

(28.10.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 26.11.2004.)

8. Ministru kabinets līdz 2005.gada 1.aprīlim izdod šā likuma 6.¹ pantā minētos noteikumus.

(28.10.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.12.2007. likumu, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

9. Ministru kabinets līdz 2008.gada 1.jūlijam izdod šā likuma 20.panta pirmajā, otrajā un trešajā daļā, 23.¹ panta trešajā daļā, 43.panta pirmajā daļā, 45.¹ pantā, 64.pantā, 67.panta otrajā daļā, 165.panta pirmajā daļā, 230.panta 9.punktā un 319.pantā minētos noteikumus.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

10. Līdz attiecīgo Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2008.gada 1.jūlijam ir spēkā šādi Ministru kabineta noteikumi, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu:

1) Ministru kabineta 2005.gada 6.septembra noteikumi Nr.690 "Zvērinātu notāru eksāmena kārtība";

2) Ministru kabineta 2005.gada 12.aprīļa noteikumi Nr.247 "Noteikumi par zvērinātu notāru eksāmena nokārtošanai nepieciešamo minimālo zināšanu apjomu un maksu par zvērinātu notāru eksāmenu";

3) Ministru kabineta 2006.gada 27.jūnija noteikumi Nr.534 "Noteikumi par zvērinātu notāru amata atlīdzības taksēm";

4) Ministru kabineta 2005.gada 20.decembra noteikumi Nr.988 "Noteikumi par zvērinātu notāru reģistru un grāmatu formu un to vešanas kārtību";

5) Ministru kabineta 2005.gada 27.decembra noteikumi Nr.1009 "Noteikumi par mantojuma reģistra un mantojuma lietu vešanu";

6) Ministru kabineta 2005.gada 6.decembra noteikumi Nr.917 "Kārtība, kādā Latvijas Zvērinātu notāru padome sniedz pārskatu par zvērinātu notāru veiktajām darbībām";

7) Ministru kabineta 2005.gada 27.septembra noteikumi Nr.740 "Noteikumi par mantojuma apliecību paraugiem".

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

11. Grozījumi šā likuma 192.pantā, saskaņā ar kuriem disciplinārlietas ierosināšanai noteiktais termiņš tiek pagarināts no viena gada uz diviem gadiem, piemērojami attiecībā uz tiem pārkāpumiem, kas izdarīti pēc 2008.gada 1.marta.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

12. Zvērināti notāri līdz 2008.gada 31.jūlijam pēc zvērinātu notāru apmācības programmas apgūšanas kārtā atestāciju, kas uzskatāma par pirmo kvalifikācijas pārbaudi. Šis nosacījums attiecas uz tiem zvērinātiem notāriem, kas ir nodevuši zvērestu līdz 2008.gada 1.jūlijam.

Atestācijas gaitā vērtē:

1) zvērināta notāra darbībā nepieciešamās teorētiskās zināšanas, tai skaitā par normatīvajiem aktiem (atestācijas pirmā daļa);

2) prasmi piemērot šīs zināšanas praksē, lai veiktu zvērināta notāra amata pienākumus, ieskaitot aktu sastādīšanu un zvērināta notāra lietvedības kārtošānu (atestācijas otrā daļa);

3) zvērināta notāra sociālo kompetenci un sociālo intelektu (atestācijas trešā daļa).

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

13. Šo pārejas noteikumu 12.punktā minēto zvērinātu notāru apmācību atbilstoši tieslietu ministra saskaņotajai zvērinātu notāru apmācības programmai un pārbaudi, kā arī eksāmenu komisijas darbu atestācijas procesā organizē Latvijas Zvērinātu notāru padome.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

14. Zvērinātiem notāriem, kuri sekmīgi nokārtojuši eksāmenu atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 12.apriļa noteikumiem Nr.247 "Noteikumi par zvērinātu notāru eksāmena nokārtošanai nepieciešamo minimālo zināšanu apjomu un maksu par zvērinātu notāru eksāmenu", atestācijā tiek vērtēta tikai sociālā kompetence un sociālais intelekts.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

15. Lēmumu par šo pārejas noteikumu 12.punktā minētās atestācijas rezultātiem tieslietu ministra noteiktā dienā pieņem tieslietu ministra apstiprināta eksāmenu komisija, kuras sastāvā iekļauj Tieslietu ministrijas pārstāvjus, zemesgrāmatu nodaļu tiesnešus, apgabaltiesu tiesnešus, augstskolu akadēmiskā personāla pārstāvjus un zvērinātus notārus, kā arī personāla atlases speciālistu.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

16. Zvērināts notārs nokārto atestāciju, ja:

1) par atestācijas pirmo daļu ir saņēmis apliecinājumu par sekmīgu Latvijas Zvērinātu notāru padomes organizētās apmācības programmas apgūšanu;

2) par atestācijas otro daļu ir saņēmis Latvijas Zvērinātu notāru padomes motivētu atzinumu par zvērināta notāra līdzšinējo amata pienākumu veikšanu ar ieteikumu atzīt, ka zvērināts notārs atestācijas otro daļu ir nokārtojis;

3) par atestācijas trešo daļu ir saņēmis atbilstošu Latvijas Zvērinātu notāru padomes sertifikātu par apmācības kursa "Notāru klientu apkalpošanas standarts" apguvi.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

17. Ja zvērināts notārs nav nokārtojis kādu no atestācijas daļām, eksāmenu komisija pieņem lēmumu neatestēt zvērinātu notāru.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

18. Eksāmenu komisija lēmumu par atestācijas rezultātiem iesniedz apstiprināšanai tieslietu ministram. Tieslietu ministrs eksāmenu komisijas lēmumu apstiprina septiņu dienu laikā no lēmuma saņemšanas dienas. Eksāmenu komisijas lēmums stājas spēkā dienā, kad tieslietu ministrs to apstiprinājis.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

19. Zvērināts notārs, kurš nenokārto atestāciju, sešu mēnešu laikā kārto ārkārtas kvalifikācijas pārbaudi.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

20. Šo pārejas noteikumu 15.punktā minētās eksāmenu komisijas darbs atestācijas procesā noris atbilstoši normatīvajam aktam, kas regulē zvērinātu notāru eksāmena kārtību, ciktāl tas nav pretrunā ar šo likumu.

(20.12.2007. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.01.2008.)

Latvijas Republikas Augstākās Padomes priekšsēdētājs A. GORBUNOVŠ

Latvijas Republikas Augstākās Padomes sekretārs I. DAUDIŠS

Rīgā 1993. gada 1. jūnijā